

אוגדן לימים הללאומיים

בית הנשיא
رئاسة الرئيس

OFFICE OF THE PRESIDENT

ברכת הנשיא לקראת הימים הלאומיים התשפ"ד

יקירי ויקירותי,

אני מברך אתכם ומודה לכם מעומק הלב על המקראה החשובה, אותה השכלתם ללקט ולערוך בעמל, בדקדקנות ובתחושת שליחות, לקראת הימים הלאומיים.

"עָנָה נִקְלַע לְשַׁעַת גּוֹרֵל, וְהִפְךָ אוֹתָהּ לְשַׁעַת יַיְעוּד", כך תיארו שירה ומשה שפירא את מעשה הגבורה הבלתי נתפס של בנם, סמ"ר ענר שפירא ז"ל, שהדף בידיים חשופות קרוב לעשרה רימוני-נפץ שהושלכו לעבר המיגונית במסיבה ברעים, ובכך הצליח להציל את חייהן של נפשות רבות, אשר כל אחת מהן היא עולם ומלואו. דברים אלו של הוריו, המובאים מטבע הדברים במקראה זו, מהווים קריאה צלולה ואמיצה, המבקשת אזניים כרויות ולב נכון ונבון; הרי גם אנחנו, הישראלים והישראליים כולם, נקלענו בשבעה באוקטובר – שמחת תורה – לשעת גורל, וגם בנו חי הרצון העמוק, הבוער, הבלתי מתפשר, להפוך אותה לשעת ייעוד.

מהו הייעוד שאנחנו מבקשים לקחת על עצמנו, כיחידים, כקהילות, כתנועות וכאומה, אל מול האסון הקשה בתולדות המדינה? השאלה הזו, שעד השבעה באוקטובר נדמתה כנושא לדיון תיאורטי, הפכה לחלק ממשי ובלתי נפרד בחיי היום-יום של כולנו – של הלוחמים והלוחמות הנקראים לקרב; של הנוער הערכי – מכל הקהילות בישראל – המתנדב במלונות המפונים ובשלל מקומות ויזמות בכל רחבי הארץ; ושל נשות ואנשי החינוך – הפורמלי והבלתי-פורמלי – שבוחרים, כפי שמתארת במקראה זוהר ברונשטט, להיות לסוכני תקווה, ולהתייצב בחזית הקרב על נפשם של הילדים והילדות.

בעת הזו, כשאנחנו ניצבים אל מול "רגע חינוכי מכונן", כפי שמגדיר זאת זוכה עיטור נשיא מדינת ישראל – ד"ר חיים פרי – בטקסט המובא אף הוא במקראה, אנחנו מבקשים להציב את שאלות הייעוד העומדות בפנינו בהקשר רחב, ולבחון אותן באמצעות משהלך קולות רבים – מדברי דורות העבר, בהם המכבים; דרך טקסטים מכוננים של דור האימהות והאבות המייסדים של הציונות; ועד למונולוגים מעוררי מחשבה והשראה של גיבורים וגיבורות בני זמננו. בעזרתם, אנו שואפים להעמיד תשתית ערכית מעמיקה בפני הנוער הישראלי, המבקש לבחור בחיים של משמעות, של אחריות, של ציונות ושל תרומה; הבוחר לקחת חלק פעיל ומרכזי בתהליכי הצמיחה, התקומה המחודשת והבנייה המשותפת של החברה הישראלית כולה.

המקראה הזו נוצרה הודות לשיתוף פעולה הדוק ומבורך בין הנהגות תנועות הנוער ממנעד זהותי, תפיסתי וחברתי רחב, מתוך רצון ליצור קאנון ישראלי משותף, שבאמצעותו נוכל להעמיק יחד בשאלות הערכיות אשר עמן מתמודד הנוער הישראלי בימי הלחימה ולאחריהם. רעייתי מיכל ואני מברכים על הזכות לתמוך ולפרוס חסות על המהלך החינוכי הייחודי הזה, ורואים אותו כחלק מחזון רחב להגברת הלכידות בישראל, שמתבטא בתוכנית "מחליפים מילה – יוזמת הנשיא לשיח ישראלי", השואפת להעניק לחברה הישראלית – מכל תפיסות העולם, האמונות ואורחות החיים בישראל – כלים לניהול ויישוב מחלוקות. בעת הזאת ובכלל, עולם הערכים היהודי והדמוקרטי של מדינת ישראל חייב להיות מתורגם לשיח מכבד; לוויכוח ודיון הנוגעים לגופו של עניין ולא לגופו של אדם; למחלוקת לשם שמים המכירה בערכה של אחדות, הנבדלת לחלוטין מאחידות. אשר על כן, ואל מול הקיטוב החברתי החרף שחוונו ערב המלחמה, אנחנו מאמינים כי הצורך לשקם ולבנות את עצמנו בשותפות, יחד, ומתוך לכידות ישראליית הוא אתגר דורנו ומשימת חיינו, המתגשמת בין היתר בזרעים החינוכיים שטומנת מקראה זו.

היכולת לחשוב יחד על המשמעות של ימי הזיכרון הלאומיים בעת הזאת, מתוך ברית גורל וייעוד עמוקה, היא חלק מתהליכי השיקום, התיקון והריפוי החשובים והמכוננים שמתחוללים בחברה הישראלית מאז השבעה באוקטובר, אשר את חלקם מוביל בית הנשיא בהרבה גאווה ותקווה. מי ייתן והטקסטים המאוגדים כאן יעמיקו את תהליכי האיחוי הללו, ושנשכיל להיות ראויים לגיבורים ולגיבורות שמורשתם חקוקה על לוח ליבנו כעם וכמדינה, לדור דור.

בהערכה ובשותפות עמוקה,

יצחק הרצוג
נשיא המדינה

**ביתוח תוכן:
ועדת ההדרכה של מועצת תנועות הנוער, תשפ"ד**

**עיצוב הפקה:
סטודיו בת עמי**

אוגדן לימים הללאומיים

תשפ"ד 2024

תוכן

האוגדן שלפניכם הוכן בהרבה אהבה, אחריות ומסירות של חברי וחברות ועדת ההדרכה מכלל תנועות הנוער.

התכנים המופיעים באוגדן נבחרו על ידי תנועה אחת או יותר, כתוכן ראוי ובעל חשיבות במיוחד בעת הזו.

את האוגדן חילקנו לשערים וכותרות שיכולים להוות בעצמם הצעות לנושאי הדרכה ושיחה.

על חלק מהטקסטים שבאוגדן תמצאו את הכותרת "המלצת התנועה" יחד עם סמל התנועה שבחרה באותו הטקסט.

את הנימוקים וההסברים לבחירותיהן של התנועות - תוכלו למצוא בסוף האוגדן (עמוד 106).

אנחנו מעודדים אתכם לקרוא את הנימוקים של התנועות שבין היתר מעניקים עוד נקודת מבט על התפיסה החינוכית שמובילה את התנועות בעת הזו.

אנחנו מאחלים לכם שהשימוש באוגדן יאפשר לכם לקיים את הימים הלאומיים באופן מעמיק ומשמעותי.

31

אמונה

19

אידיאל
שאינן לו
סוף

9

אחריות
מנהיגות
ושליחות

63

התקווה
בת שנות
2000

51

הנוער הוא
הסיכוי
הנצחי

41

גבורה
ישראלית

95

צדקת
דרכינו

83

סולידריות
ורעות

73

חינוך
בזמן
מלחמה

106

המלצת התנועה

מבוא

שנת תשפ"ד נפתחה בשיאה של סערה חברתית פנימית ישראלית שאיימה על שלומתה של החברה הישראלית.

אך ויכוחי יום כיפור של שנת תשפ"ד החווירו בבוקר שמחת תורה, שעה שנכפתה על מדינת ישראל מלחמה ארוכה וקשה, שתחילתה בטבח המוני של אזרחים בהיקף זוועות שאנחנו במדינתנו הריבונית לא ידענו מעולם.

גם הימים בהן נכתבות שורות אלו, החיים מתנהלים בשגרת מלחמה וחירום:

כמעט בכל יום חיילים נופלים בלחימה, פיגועי טרור מאיימים על אזרחים, עשרות חטופים שעודנם שבויים בשבי, ועשרות אלפי עקורים מביתם.

השבעה באוקטובר וכל שאירע אחריו צרוב בבשר של כולנו. תקופת הימים הלאומיים הישראלים מגיעים מיד לאחר חג הפסח, וגם בליבם עומדת תכליתה של מצוות "הזכור". תביעת הזכור היהודית

איננה מכוונת רק למניעת השכחה, אלא עיקרה מכוונת לזכירת האופן שבו האירועים התחוללו.

עיגון המועדים של יום השואה, יום הזיכרון לחללי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה, יום העצמאות ויום ירושלים, והפעילות הטקסית בהם מהווים חלק משמעותי בתהליך מסירת הזיכרון הקולקטיבי שלנו.

שיחות, פעולות, טקסים, תערוכות, ערבי שירה ועוד הם חלק מהפרקטיקה שלנו בתנועות הנוער עבור החניכים ועבור הקהילות.

הימים הלאומיים של שנת תשפ"ד תובעים מאיתנו התייחסות והתכוננות אחרת, לצד שמירת המסורות בהן נהגנו והקפדנו במשך 75 שנים.

באוגדן שלפניכם, קיבצנו טקסטים שונים ומגוונים, שבעזרתם ביקשנו לנסות ולגשר דרך הימים הלאומיים של שנת תשפ"ד כחלק מרצף של עם ומדינה.

אנחנו מודים לנשיא המדינה, מר יצחק (בוז'י) הרצוג ורעייתו מיכל שנתנו את תמיכתם וחסותם על מהלך חינוכי ולאומי זה.

המקראה בנויה על פי שערי תוכן, שבחירתם יכולה אף היא להוות השראה לעולמות התוכן והמושגים שבהם נוכל להעניק לזיכרון משמעות.

"... הזיכרון אינו רק צורך נפשי או חברתי;

הזיכרון הוא תביעה מוסרים וזאת בשני מובנים שונים.

ראשית מוטלת עלינו החובה המוסרית לזכור את שאירע;

ושנית, מהזיכרון עולים ציונים מוסריים הנוגעים בזהות

הבסיסית ביותר שלנו כיהודים וכישראלים.

למעשה שני המובנים כרוכים זה בזה.

זיכרון שאינו מתממש בחיים מוסריים יותר הוא זיכרון

נבגד, וסופו לדעוך"

מתוך "הקול המצווה של יישובי העוטף" יואב רימר

אחריות מנהיגות ושלילות

המקשר את כל שכבות העם על חלקיו ושבטיו ואינו מפלה בין מעמד למעמד ובין איש לרעהו. "חברים כל ישראל". שנית, תודעת שיתוף המאורעות ההיסטוריים מביאה לידי חוויית שיתוף הסבל. הסבל של שבט אחד מן העם הוא מנת חלקו של הכלל. שלישית, שיתוף הסבל מובע ברגש שיתוף חובה ואחריות. מתוך תודעת האונס הגורלי והבדידות הנוראה כמקור יחדותו של העם נולדת מידת החסד. חוויית הגורל המעיקה על האדם מוצאת את תיכונה בהתלכדות הוויות אינדיבידואליות ליחידה ושמה עם.

ברית ייעוד - מהי? הייעוד מציין בחיי האומה- כמו בחיי היחיד- קיום מדעת שהאומה בחרה בו ברצונה החופשי ושבזו היא מוצאת את ההגשמה המלאה של הווייתה ההיסטורית. במקום קיום כחוויית עובדה בלתי נתונה לשינוי שהאומה נדחקה לתוכו, מופיע הקיום כחוויית פעולה בעלת ממדים תכליתיים. חיי יעוד הם חיים מכוונים, פרי דריכות הכרחית ובחירה חופשית.

הפעילות היצרנית הממלאה את ברית הייעוד קולחת היא ממרידת האדם בחיים העובדתיים כמו שהם. מעשה החסד והאחוזה במסגרת ברית סיני מנומק לא על ידי הרגשת הבדידות המוזרה של היהודי אלא על ידי אחדות האומה. בסיני העלה הקב"ה את ברית הגורל שכרת עם קיבוץ הבודד מאונס לברית יעוד של קיבוץ בעל חפץ ורצון..."

"...התורה מספרת לנו, כי הקב"ה כרת עם ישראל שתי בריתות. ברית אחת כרת במצרים - "ולקחתי אתכם לעם והייתי לכם לא-להים". הברית השנייה - בהר סיני "ולקח ספר הברית... ויאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' אתכם על כל הדברים האלה" מה מהותן של שתי בריתות אלה? יש לאמר כי ברית מצרים הייתה ברית גורל וברית סיני - ברית ייעוד.

ברית גורל - מהי? הגורל מציין בחיי האומה, כמו בחיי היחיד, קיום מאונס. כורח מוזר מאחד את הפרטים לכלל אחד. היחיד כפוף ומשועבד בעל כרחו למציאות הלאומית-גורלית, ואי אפשר לו להשתמש ממנה ולהבלע במציאות אחרת חוצה לה

מתוך הרגשת מציאות הכרחית-גורלית מבצבצת ועולה בדידותו ההיסטורית של היהודי. עם הופעתו של היהודי הראשון אברהם אבינו ירדה הבדידות לעולמנו. אברהם העברי חי כבודד: כל העולם כולו מעבר אחד והוא- מעבר אחר". מציאות מיוחדת זו של התרפקות היחיד על הכלל והרגשת הניתוק מהעולם הזר, שלא ניתנה לביאור, התחשלה במצרים, שם התרומם ישראל לדרגת עם אשר משמעותו היא יחדות וגם ייחוד.

ברית הגורל מתבטאת גם בקטגוריות חיוביות הנובעות מתודעת שיתוף גורל. ראשית, תודעת שיתוף גורל מופיעה כתודעת שיתוף מאורעות. כולנו שרויים בתחום גורל אחד

להיות אדם לוטם פרח פארן

מג"ד 8 בנואום לחייליו לפני הכניסה לעזה | נובמבר 23

"לפני חמישה שבועות פשטו אלפי מחבלים ארורים על בני עמנו, טבחו ורצחו חפים מפשע. עשו מעשים שהראש לא מסוגל לתאר והלב לא מסוגל להאמין. אנחנו כחלק מצה"ל לא היינו שם לעצור את זה. את הנעשה אין להשיב אבל החובה שלנו היא למנוע כל אפשרות, כל אפשרות שמקרה כזה, יחזור על עצמו. לכן אנחנו נכנסים מחר לעזה. מלחמה יכולה לרדד את הבנאדם ליצרים ולדחפים הכי נמוכים. פחד, אכזריות, אגואיזם רוע, לשלול מאיתנו את כל מה שעושה אותנו בני אדם, את האנושיות.

אני רוצה לצטט לכם שיר שכתבה אישה אמיצה. אישה שהייתה משוררת, הייתה חקלאית, אבל שהגורל של העם שלה עמד על הכף היא צנחה מעבר לקווי האויב הנאצי במשימה עם סיכוי קלוש כי היא האמינה שזה הדבר הנכון לעשות.

חנה סנש:

במדורות מלחמה, בדלקה, בשרפה,
בין ימים סוערים של הדם,
הנני מבעירה פנסי הקטן,
לחפש, לחפש בן-אדם.

שלהבות השרפה מדעיכות פנסי,
אור האש מסנור את עיני;
איך אביט, איך ארצה, איך אדע, איך אפיר,
כשהוא יעמד לפני?

תן סימן, אלהים, תן סימן על מצחו,
כי באש, בדלקה ובדם,
כן אפיר את הזיק הטהור, הנצחי,
את אשר חפשתיו: בן-אדם.

להיות אדם זה לדעת להשליט את הרצון והמוסר על הדחף והיצר. זה להסתער כשמפחדים. זה לעזור לחבר כשקשה. זה לשמור על משמעת מבצעית כשעייפים, כשהתיק כבד וכשהקסדה כואבת. זה לשמור על המוסר, ובעיקר זה להיות כאן איתנו ולסכן את עצמנו כדי להגן על העם והארץ שלנו.

לוחמי גדוד 8,

אנחנו טובים מהאויב שלנו. אנחנו טובים ממנו במוסר, אנחנו טובים ממנו בערכים, אנחנו טובים ממנו ביכולות. אנחנו טובים ממנו בציווד, אנחנו טובים ממנו באימון, אנחנו עולים עליו בכל פרמטר.

האויב שלנו תקף בפחדנות חפים מפשע. אבל מול צה"ל הוא מתחבא הוא מסתתר. הוא מנסה לעקוץ ולברוח ואנחנו לא ניתן לו.

אנחנו נעבוד לאט וחכם, אנחנו לא ניתן לו הזדמנויות. אנחנו נהרוג אותו בכל מקום שהוא ירים את הראש. אנחנו נאפשר לפליטים לצאת מעזה כדי להסיר מעצמנו מגבלות בלחימה. ואנחנו נילחם באויב שלנו בכל הכוח. ובעיקר אנחנו אף פעם, אנחנו לא ניתן לו לפגוע בבני עם שלנו. כי זאת המשמעות של להיות בן אדם בעת הזאת.

אני באמת באמת באמת אני גאה בכל אחד מכם. כל מי שעומד פה איתי. אני אוהב כל אחד מכם. אני גאה, זאת זכות גדולה בשבילי לדעת שאתם האנשים שהולכים מאחורי. אני מתרגש מהדבר הזה. אני סומך עליכם במאה אחוז. מחר אנחנו יוצאים ואנחנו חוזרים רק אחרי שאנחנו מנצחים ודואגים שדבר כזה לעולם לא יקרה."

לזכרה של סרן עדן נימרי ז"ל

בת 22 ממודיעין. נכתב על ידי הקרן למנהיגות ציונית.

הגנת המיגונית, תפסה את הפתח השמאלי והורתה ללוחמות לתפוס את הימני. מחבל ראשון ניסה להיכנס דרך הפתח הימני. החיילות של עדן ירו בו והרגו אותו. היה ברור שכעת ינסו המחבלים להיכנס דרך הפתח השמאלי, מה שיצור הזדמנות מילוט מהפתח הימני הפנוי.

עדן ארבה למחבלים על פי הפתח השמאלי כדי לעכב אותם ולקנות לתצפיתניות וללוחמות שלה את הזמן לסגת דרך הפתח הפנוי. קבוצת מחבלים הסתערה בירי וברימונים אל הפתח שאבטחה עדן, אבל נתקלה באש יעילה שייצרה לעברם בנשקה האישי. אלה היו שניות הזהב, בהן בחסות העשן והלחימה של עדן, נסוגו שש תצפיתניות וארבע לוחמות למגורים, שם התבצרו עד שחולצו בחיים על ידי כוחות צנחנים ומגלן.

עדן נפלה בקרב ובכך הצילה עשר חיילות צה"ל, שש תצפיתניות וארבע החיילות שלה אותן כה אהבה.

את האמירה "נופלים ההולכים ראשונה", אמר לפני קרוב ל 90 שנה חיים שטורמן, איש עמק יזרעאל, על חברו משה רוזנפלד שנרצח בידי כנופיית עז א-דין אל קאסם במהלך מרדף אחריה.

נופלות גם ההולכות ראשונה, ולצערנו הן תמיד הטובות ביותר.

עדן נימרי, שחיינית מצטיינת וחברת נבחרת הנוער של ישראל בשחייה, ענתה להגדרת ספורטאית מצטיינת, אבל העדיפה שירות צבאי משמעותי והתגייסה לקורס טיס.

לאחר שפרשה מהקורס, התנדבה ליחידה המובחרת 'רוכב שמים', המפעילה בשירות יחידות החוד של הלחימה מל"טים האוספים עבורן מודיעין מבצע.

היא שירתה כלוחמת ואז כקצינה, בתפקיד מפקדת צוות. החיילות שלה מתארות קצינה מעולה, תחרותית מצד אחד אבל אכפתית ומסורה לשירות ולחיילות מצד שני, חכמה באופן בולט, רחבת דעת, ערכית, מקצוענית, ארץ ישראל היפה.

בשבת שמחת תורה התעוררו הבנות במגורי הבנות בבסיס נחל עוז בסביבות השעה 7 לקול הרעשה על המוצב.

התצפיתניות לא היו לוחמות וגם לא חמושות. עדן וארבע הלוחמות שלה זינקו איתן למיגונית עם נשקן האישי. בתוך זמן קצר החל הקרב להתחולל בתוך המוצב, סמוך למיגונית בה הצטופפו הבנות.

מערכת הכריזה של המוצב עברה מקריאות 'צבע אדום' לקריאות 'פשיטה, פשיטה'. בתוך המיגונית יצרה עדן קשר עין עם הלוחמות שלה ואז טענה את נשקה ודרכה אותו. הלוחמות עשו כמותה, במהלך שבדיעבד שינה את תוצאת הקרב.

למיגונית היו שני פתחים. עדן, שמינתה עצמה בטבעיות למפקדת הקרב על

פוסט של יואב הלר | פורסם 27.1.24

כולנו פה: כך נראית לקיחת אחריות. הפנייה הישירה להורים. הוא מבהיר מה היתה המשימה שלו כמפקד. הוא נושא את הכאב, צרוב בתוכו, אבל לא רק בפנים - הוא מבהיר שיישא את הכאב כאות קין. אות שהוא סימן חיצוני לקלון.

בכך הוא רוצה להגיד: אני רוצה שתבינו כולם את עומק האחריות שלי. את חרדת הקודש שלי. את השליחות שלי לתקן.

המושג אחריות עבר בשנים האחרונות התעללות בחברה הישראלית. משני כיוונים: מכיוון אחד, פשוט התרגלנו למנהיגות שלא לוקחת אחריות על כלום. מכיוון שני, המושג אחריות צומצם לשאלה: יש התפטרות? כן או לא. עמדי מלמד אותנו שאחריות היא הרבה יותר עמוקה מזה. אחריות אמיתית, היא להטמיע בכך את צלקות הטעויות שלך. אחריות היא ענווה עמוקה שמאפשרת תיקון אמיתי.

עמדי מייצג קול של דור שהראה לכולנו בחודשים האחרונים מהי אחריות, במובנה העמוק. ושיהיה ברור: בלי קבלת אחריות אמיתית ועמוקה, מהראש למעלה ועד כולנו כחברה, לא יהיה פה תיקון אמיתי. כשאנחנו אומרים לאחר נפילת חיילינו "הלוואי ונהיה ראויים להם", זה יקבע במידה הרבה לפי השאלה הזו: האם מושג האחריות יעבור שינוי עמוק בחברה הישראלית.

ולכן, תודה לעידן ומאות אלפי הגיבורים והגיבורות, שמסמנים לנו את הדרך קדימה. תודה לכם, דור האחריות.

'אחת השאלות שהכי מעסיקות אותנו כישראלים היא האם ננצח במלחמה?

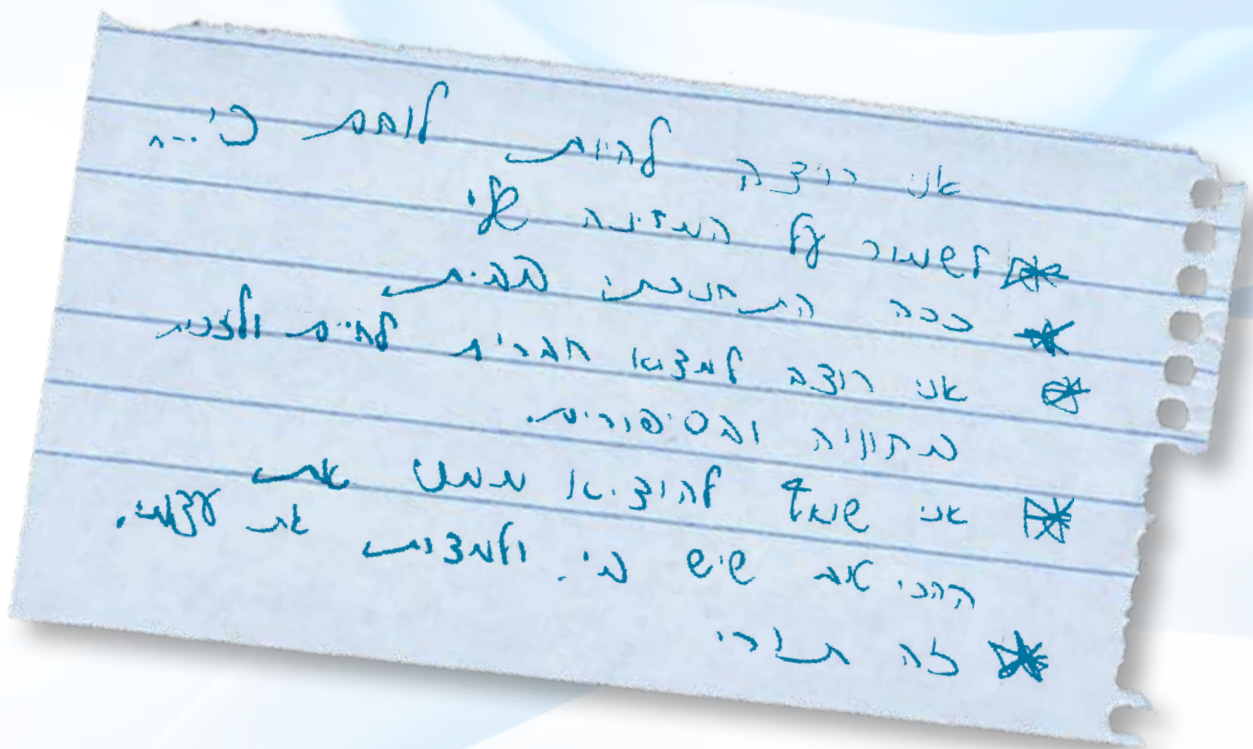
ניצחון נמדד בכמה דרכים. בשדה הקרב מכריעים. במדינאות גם משנים את המאזן האסטרטגי בסיום המערכה אבל ניצחון הוא הרבה מעבר ללחימה ולמדינאות שבעקבותיה.

ניצחון קודם כל נקבע ברוח. ובכך כבר ניצחנו. דור של לוחמים ולוחמות קם והיה בחודשים האחרונים. דור שרוח האחריות, ההתנדבות וההקרבה שהוכיח, מגדיר כבר בנקודה הזאת את הניצחון הענק שלנו כישראלים, בדרך לבניית העתיד. בניגוד לשפלות המוסרית של ראשי החמאס ומחבליו, המתחבאים מתחת לאוכלוסייה אזרחית, דור הישראליים של 2024 רץ קדימה והסתער אחרי החורבן של ה-7 באוקטובר.

זה מה שכולנו ראינו בדברים של עידן עמדי, עם שחרורו מבית החולים, שהיו מכווננים ומרגשים. אבל היה דבר אחד שאמר, שיש לו חשיבות היסטורית בעיניי. כמו נקודת איפוס, סימון והתוויית דרך להמשך ולתהליך שיקום המדינה. עמדי דיבר על הפקודים שלו, גבריאלי בלום ועקיבא יסינסקי זכרונם לברכה, שנהרגו בפיצוץ המשאית שבה הוא עצמו נפצע. בצורה הכי אותנטית. ללא פילטרים וחשובים, הוא אמר: "למשפחות של גברי ועקיבוש, אני מצטער שלא עמדתי במשימתי כמפקד, להשיב אותם הביתה בשלום. הכאב הזה ילווה אותי כאות קין עד יומי האחרון" תקראו מילה במילה. עמדי מכייל את

אני רוצה להיות לוחם

פתק שנמצא בעזבונו אלון קליינמן ז"ל לוחם ביחידת מגלן שנפל בקרבות בחאן יונס.

מי שֶׁמַּחַךְ?

"בדרך כלל, הייתי שלם עם עצמי. גם באשר ל"שאלת הדמוקרטיה", שאפשר להגדירה "מי שמך" - שאלה זו לא העסיקה אותי הרבה.

בנסיבות ההן לא כל כך חשוב היה אם בחרו בך להיות 'נציג'. לא רק שהיהודים לא בחרו בי, התנועה גם כן לא בחרה בי ולא שלחה אותי לעשות מה שעשיתי...

יש רגע שאתה נוטל על עצמך את האחריות ואת השליחות מרצונך הטוב. אם אינך רוצה - אל תיקח. התנועה לא בחרה בי למלא תפקיד מרכזי במחתרת...

האם אפשר לדבר על זה במונחים של דמוקרטיה? מאותו רגע שהתייצבתי - אני, או מישהו מחברי - אין עוד נסיגה. אין טעם לחזור ולומר כל יום שזה קשה. מאותו רגע - האחריות עליך, כאילו בחרו בך. הייתי מבוגר בשנתיים מהחברים הצעירים... הם נתנו בי אמון וציפו למוצא פי.

שבע השנים ההן | יצחק צוקרמן

ממפקדי מרד גטו וארשה. הוצאת הקיבוץ המאוחד, 1990.

הנני

לדבר הנעלה ביותר,

הנני

לדבר הקשה ביותר,

הנני

לכל מה שאתה מצווה אותי,

הנני!

הרב חיים מאיר דרוקמן זצ"ל

אגיד לאל שצאין לו סוף

"...יש אנשים שאינם מבינים אותנו כראוי, וסבורים כי מטרת מאמצינו היא לשוב אל ארצנו. האידיאל שלנו הולך הלאה מזה; האידיאל שלנו הוא חזון האמת הנצחית הגדולה; הוא אידיאל שהוא הולך תמיד קדימה; הוא אידיאל שאין לו סוף, שלעולם הוא גדל והולך, כך שבכל פסיעה ופסיעה שאנו פוסעים לפנינו, אופקנו הולך לפנינו, ובפרספקטיבה אנו רואים לפנינו תכלית עוד יותר גדולה ונאצלת, שאליה נשתדל לשים את פנינו. (תשואות).

...אנחנו היהודים נשוב אל המזרח, כשחזיונות התרבות המערבית יהיו תדיר במחשבתנו. אכן, אנו נישא שוב אל ארצות-הקדם כל מה שהוא טוב, כל מה שהוא נאצל ביותר, כל מה שהוא גדול בארצות המערב, שמהן נצא לדרכנו. אנו נשוב ונשתול את עצמנו כפרח זה הצץ מן האדמה, גדל ופורח ונותן את ניחוחו ואת יופיו לעולם. אנו נחזיר את התרבות הגבוהה ביותר לעמנו. אנו נרומם את הנשמה היהודית למרום-פסגתה. אם נזכה להיות שם, ואני מקווה להיות שם (קריאות רמות "אמן"), אנו ניתן להמוני עמנו העניים את כל המחשבות הנעלות הללו, נגאל את נפשותיהם, נעזור להם להגשים את האידיאל הגדול-ביותר של הצדק והיושר. אינסופי, אינסופי הוא האידיאל. לא ידעתי, עד שבאתי אל התנועה, כי הנוצרים כיהודים רואים את שיבתנו כתחילתם של ימי-פלאות. פלא הימים האלה יהיה שאיפתנו אל האידיאל האינסופי שלנו, האצלתה של האנושות."

מתוך נאומו של

בנימין זאב הרצל

בקונגרס הציוני הראשון

שְׂמֵשׁ

אִי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת הַחַיִּים
בְּלִי לְהִיּוֹת אֶפִּילוֹ פַּעַם אַחַת

שְׂמֵשׁ

מִי שֶׁלֹּא זָרַח מְעוֹלָם
לֹא יִבִּין מַה־יִּשְׁקִיעָה
וּמִי שֶׁאֵין לוֹ רְקִיעַ
לֹא יִבִּין אֶת הַיָּם

עִידֵית בֵּרֶק

לתקן עולם שבור

הרב ד"ר יונתן זקס זצ"ל

הרב הראשי של בריטניה לשעבר וחבר בית הלורדים של בריטניה,
מהוגי הדעות הבולטים והחשובים בדורנו

אני יהודי - לא מפני שאני מאמין
שהיהדות מכילה את כל הסיפור של
האנושות. אני מעריך תרבויות אחרות
ואת תרומתן לעולם.

אני יהודי - לא בגלל אנטישמיות או
בגלל אנטי ציונות, מה שקורה לי לא
מגדיר את מי שאני. אנחנו עם של
אמונה, לא של גורל.

אני יהודי - לא בגלל שאני חושב
שיהודים טובים מאחרים, חכמים
יותר, יצירתיים יותר, נדיבים או
מוצלחים יותר. לא היהודים הם אלה
ששונים, היהדות היא השונה.

לא מדובר כאן על מי שאנחנו אלא על מי שאנו נקראים להיות.

אני יהודי מפני שכבן לעמי שמעתי
את ההזמנה, את הקריאה להוסיף את
הפרק שלי לסיפור הבלתי גמור שלו.
אני צעד במסע של העם שלי, אני
חוליה מקשרת בין דורותיו. החלומות
והתקוות של אבות-אבותיי חיים
בתוכי. אני השומר המופקד עליהם -
עכשיו, ולעתיד.

תחשבו על ספרייה אחת, ענקית
במיוחד, אלפי ספרים מסביבכם,
ספרים שלא תספיקו לקרוא גם אם
תחיו עד 120. ופתאום ספר אחד
קורא לכם מן המדף, הוא נושא את
השם שלכם. אתם פותחים את הספר,
מדפדפים בו, קוראים שורה פה
שורה שם ופתאום אתם מבינים - זה
הספר שלכם, הספר של אבותיכם.
כל אחד מהם בתורו, כל דור הוסיף
פרק בתוך המסע הגדול הזה. כשאתם
מגיעים לסופו, אתם מגלים את השם
שלכם בראשו של עמוד ריק, זה
הפרק שמחכה שתכתבו אותו. הרבה
אחריות, לא?

האם תוכל פשוט להחזיר את הספר
למדף, ללכת משם ולשכוח מזה?
אני לא חושב שאתה יכול, למען
האמת, בגלל שאם היית עושה זאת,
כל הדורות שקדמו לך דאגו להמשיך
לכתוב את הספר לשווא, בגלל שאתה
הפסקת לכתוב בו.

הרגע הגורלי ביותר בחיי היה
כששאלתי את עצמי את השאלה הזו
- מי אני - וידעתי שהתשובה חייבת
להיות 'אני יהודי'.

השאלה הבאה היא למה?

אני יהודי כי אני מוקיר את התורה, ויודע שאלוקים נמצא לא רק בכוחות הטבע אלא גם ברעיונות מוסריים, במילים, בכתובים, בהדרכות ובמצוות. אני יהודי כי גם כאשר לא היה ליהודים שום דבר, הם לא הפסיקו להעניק לילדיהם חינוך, והאמינו שמתן עומק והכרה עצמית ליחיד הוא משימה קדושה.

אני יהודי בגלל האמונה היוקדת של בני עמי בחופש, האמונה שכל אדם פועל מוסרי, ובכך טמון כבוד האדם.

אני יהודי משום שהיהדות אף פעם לא הסתפקה בשאיפות נעלות אלא הקפידה גם לתרגם את הערכים שלה למעשים - מצוות ולהלכה - ובכך הורידה את השמיים אל הארץ.

אני פשוט גאה להיות יהודי.

אני גאה להיות חלק מעם שלמרות כל האסונות הנוראים שידע, מעולם לא איבד את האמונה או את ההומור. שידע תמיד לצחוק אל מול פני הצרות ועדיין להאמין שתבוא הגאולה. שראה את ההיסטוריה האנושית כמסע, ולא הפסיק לרגע ללכת ולחפש.

אני גאה להיות מתקופה שבה העם שלי, שהוכה בפשע הנוראי ביותר שנעשה אי פעם נגד עם, קם מעפר ומאפר והחיה ארץ שוממה, החזיר לעצמו את עצמאותו, הציל יהודים נרדפים ברחבי העולם, בנה את ירושלים והפגין אומץ בשדה קרב-

אני יהודי כי אבותינו היו הראשונים לזהות שהעולם צריך לנוע על פי מצפון מוסרי, שהבינו שהמציאות איננה מלחמה בלתי-פוסקת בין יסודות שצריך לסגוד להם, ושההיסטוריה איננה קרב שבו החזק הוא הצודק וכל השאר צריכים לרצות אותו. המסורת היהודית עיצבה את המוסר המערבי וחשפה לראשונה לעולם שחיי אדם הם ערך מקודש, שאסור להקריב את היחיד על מזבח הכלל ושעני ועשיר, גדול וקטן, כולם שווים בפני האל.

אני יהודי משום שאני היורש המוסרי של אלה שעמדו לרגלי הר סיני והתחייבו לחיות לעולם לאורם של עשרת הדיברות. אני הצאצא של דורות לאין-ספור שעמדו בניסיונות רעים ומרים ובכל זאת נשארו נאמנים לברית שהיו יכולים להפר בקלות.

אני יהודי בגלל השבת, המוסד הדתי הנפלא ביותר שישנו, זמן שאיננו משנים בו שום דבר לא בטבע ולא אצל בני אדם אחרים, זמן שבו אנו מתחברים יחדיו בחופש ובשוויון כדי לטעום מידי שבוע מטעמים של ימות המשיח.

אני יהודי כי העם שלי לא ויתר אף פעם, אפילו בתקופות של מחסור נורא ומצוקה קשה על החובה לעזור לעניים או לחלץ יהודים נרדפים בארצות אחרות או להילחם למען צדק עבור הנדכאים, ותמיד עשה זאת לא מתוך טפיחה על השכם אלא כי זו מצווה, כי זו האמת, וכי כך צריכים יהודים לעשות.

ההגנה כמו גם במערכה על השלום.

אני גאה באבותיי שסירבו להסתפק
בנחמות בוסר, ובתשובה לשאלה 'האם
המשיח הגיע?' ענו תמיד 'עוד לא'.

אני גאה להשתייך לעם ישראל,
שמשמעות שמו היא - מי שנאבק עם
אלוקים ואנשים ויוכל להם. משום
שאע"פ שאהבנו את האנושות, תמיד
גם נאבקנו בה וקראנו תיגר על אליליה
של כל תקופה ותקופה, ואע"פ שאהבנו
את אלוקינו אהבת עולם, תמיד גם
נאבקנו עימו והוא עימנו.

זה מה שזה אומר להיות 'יהודי', להיות
חלק מהסיפור המדהים ביותר שסופר
אי פעם מכל העמים, כזה שמתרחש
ביותר מדינות, בנסיבות מחמירות יותר,
שטומן בחובו יותר רגעי שיא וטרגדיות
מאשר בכל סיפור אחר. זה העם שלי,
זוהי המורשת שלי, זוהי האמונה שלי.
בייחודיות שלנו טמונה האוניברסליות
שלנו. אם נהיה רק מה שאנחנו יכולים
להיות, נוכל לתת לאנושות את מה
שרק אנחנו יכולים לתת לה.

זהו, אם כן, הסיפור שלנו, זוהי המתנה
שלנו לדור הבא. קיבלתי אותה מהוריי,
והם מהוריהם וכך הלאה עד למרחקי-
מרחקים במרחב ובזמן. שום דבר
אינו דומה לזה. זהו סיפור שהצית את
דמיונה של האנושות, ושממשיך להציב
לה אתגר.

**אני רוצה לומר ליהודים
סביב העולם -**

**קחו את זה, הוקירו את זה,
למדו להבין ולאהוב את זה.**

שאו אותו -

והוא יישא אתכם.

**ומי ייתן ואתם בתורכם
תעבירו את זה הלאה
לדורות הבאים כי אתם בניו
ובנותיו של עם נצחי, של
אידיאל שאין לו סוף, אות
אחת במגילה גדולה.**

**תנו לנצחיות הזו
לחיות בכם.**

פוסט של חנה כהן אלורו

בשמיני לאוקטובר בסביבות ארבע אחה"צ
 יצאנו מהשער של המושב
 הילדים לא חגורים למקרה ש...
 אני לא מרשה להם לראות את הדרך
 ראש למטה שלא יראו את המלחמה שבחוץ
 שאם יירו עלינו אולי ככה הם לא יפגעו
 האוטו עמוס ציוד נוסעים אל הלא נודע
 מסתכלת אחורה וחושבת מתי ואם נחזור לפה
 כל הדרך אני מתפללת, מתחננת,
 שנצא לשלום
 שניצל
 שלא נפגוש את הרוע בדרך,
 שנחיה.

בשמיני לפבואר בסביבות ארבע אחה"צ
 עברנו יחד בשער של המושב
 הילדים עטורים בחולצת שוקדאי
 בלונים ודגלים,
 בראש מורם,
 עם דגלים ואופניים,
 נוטעים עצים,
 רוקדים עם הספר תורה,
 מטף ועד זקן
 ברקע קולות המלחמה
 מתערבבים בשירים וניגונים,

הלב מעורבב מכל מה שקרה קורה ויקרה לנו
אנחנו לא אותם אנשים,
זה לא אותו השער,
אני דומעת ולא מפסיקה להתפלל, להתחנן,
שננצח,
ניצחון אמיתי,
ניצחון שלם,
ניצחון של רוח נשמה וגוף
מסתכלת אחורה
וחושבת על כל מי שנתן את חייו
ונלחם כדי שאנחנו נחיה
על כל מי ששבוי בתופת כל רגע
הכול כואב,
מוות וחיים משמשים בעירבוביא,
איך חוגגים?
והרגשתי שלא חגגנו היום
שחיפשנו רפואה,
חיפשנו להזכיר לעצמינו את הכוחות שלנו
עוברת בשער ושואגת בתוכי
שכולם יחזרו הביתה לשלום,
כולם.
שנמצא נחמה ואמונה להמשיך,
שנביא את הטוב והאור,
שנחיה.

האומה בכללה - עם כל גדולה וחוסנה הרוחני, עם כל גאון נשמתה - לא תוכל בשום אופן להיות מצטמצמת רק בהעוגה הצרה של חלומו של ד"ר הרצל ז"ל, עם כל יופיו ועוזו, לפי הערך.

הציונות המעשית והעיונית, הפוליטית והדיפלומטית, וכל ענפיה יחד, כמו שיצאו מן הכח אל הפועל עד היום, יש בהם עניינים נשגבים ונעלים, שאנו נקראים ממעמקי הווייתנו הישראלית לתמכם בכל כוחותינו הגשמיים והרוחניים, אבל כל אלה יחד אינם כי אם הגוף הציוני.

אבל קרואים אנו לזרוק את הנשמה בהגוויה המחוטבת הזאת, כדי שתהיה ראויה לשמה... שמקור הציונות הוא המקור הקדוש, העליון, התנ"ך... לא הד קול שעם שנאוי בעולם הולך לבקש לו מקלט בטוח מרודפיו לבדו... אלא שגוי קדוש, סגולת העמים, "גור אריה יהודה" נעור מתרדמתו הארוכה והנה הוא הולך ושב אל נחלתו אל: "גאון יעקב אשר אהב סלה" (תהילים מז, ה)

הרב קוק זצ"ל

איגרות הראי"ה, רח

פוסט של גל גורן | פורסם 1.3.2024

מהגיהינום ונוכל להביאה לקבורה לצדו של האהוב שלה.

ברגעים הקשים שעברו עליי מאז, בכוחות לא ברורים בחרתי להמשיך בשירותי הצבאי בחיל חינוך, והאמת שמה שנתן לי כוח זאת האמונה שעדיין יש חשיבות למעשה החינוכי, למפגש עם בני נוער. וכמו בקסם מוזר, המשכתי ליזום, להדריך, לעודד לגיוס משמעותי וערכי, לחנך לאקטיביות ולשינוי מתוך אמונה בבני ובנות אדם, מתוך אמונה בעתיד.

במהלך תפקידי, גם בימים אלו, הדרכתי על הסיפור שלי - על סיפורן של המשפחות השכולות ומשפחות החטופים, דווקא כדי להראות לבני נוער ולצעירים שיש להם מה לעשות, שהצעדים שלהם אכן משנים. בזכותם אני מפתח מחדש את האמונה בעתיד שיכול להיות. ואותה תקווה היא מה שעוזר לי להמשיך ולבנות כוחות.

לכן כל כך שמחתי לשמוע שהתנועה שלי, הנוער העובד והלומד, הגישה אותי למועמדות ושיש סיכוי קטנטן שאדליק משואה - ראיתי בכך הזדמנות נוספת להעניק מתוך הכאב שלי קצת השראה: השראה לחוסן, לאורך רוח, ובעיקר השראה ליזומה ולפעולה.

לאחרונה מסתובב ויכוח על טקס המשואות ועל האם הוא צריך להתקיים. האמת שהתחושות שלי כלפי הטקס מאוד מעורבות וממש לא חד משמעיות.

אתחיל בגילוי נאות: זה עניין עקרוני אך גם אישי - גם אני מועמד אחד מתוך כמה אלפים לטקס השנה ויש סיכוי קטנטן שאדליק משואה. אבל בתוכי איני שלם עם העניין.

כי מהצד השני, אני משתייך מאז הן באוקטובר למשפחה וקהילה חזקה שנבנתה בעל כורחה - משפחות החטופים והנעדרים, שקוראות לביטול הטקס השנה. גם אני לא מסוגל לחשוב על חגיגות בזמן שקרובינו עוד שמה נמקים במנהרות.

חשוב לי לכתוב כמה מילים אישיות ולנסות לפצח ביחד עם הציבור הרחב את השאלה הכל כך קשה - האם צריך להדליק משואות השנה?

כמו שחלקכם יודעים אני מקיבוץ ניר עוז, ילד שלישי מתוך ארבעה למיה ואבנר גורן ז"ל, ונכד למייסדי הקיבוץ, נחלואים גאים. איבדתי את שני הוריי ב-7.10.71, כשאת אבא "זכינו" לקבור. לידו מחכה חלקה ריקה, עליה אנחנו מסתכלים שבורים - מחכים לרגע שבו יחזירו את אמא

ובניהן גם שלי. בשביל להזכיר את הסיפור של לפני אוקטובר: סיפור על גברים ונשים ציוניים וערכיות, שחרשו את התלם האחרון מספר דורות. בשביל לתת במה לערכים שהם האמינו בהם - של אכפתיות, של רעות, של שוויון ואהבה ושל אמונה, אקטיביות ותקווה. בשביל להזכיר שעוד לא ניצחנו, שאין תמונת ניצחון בלעדיהם, שלא ויתרנו ולעולם לא נוותר. שגם כשאנחנו שבורים אסור לנו להיות מיואשים.

בסופו של דבר אנחנו חייבים להיות שם. על טקס המשואות לא יוותרו. ידחפו לתמונת "ניצחון" מפוארת.

צריך לעמוד שם כדי להזכיר את החוסן והתקווה, כדי להביע את קולו של הכאב, של מי שעוד לא יכולים לחגוג. שהסיפור הזה ממש לא נגמר בעבורם. ושל מי שהסיפור שלהם כבר נגמר.

ולכן בתחושות מעורבות וקשות, ובטח ובטח שבלי חגיגות, הטקס צריך להתקיים. צריך לעמוד בהרצל ולהראות גם את בכאב וגם את האמונה, גם את הייאוש וגם התקווה וצריך מישהו שיעמוד וידאג שעם ישראל לא ישכח שבלעדיהם - אין לנו תקומה...

אני גאה להיות מחנך כחלק מתנועת הנוער העובד והלומד שמציינת השנה מאה שנה - מאה שנה של אקטיביות, של חינוך, של התנגדות במציאות ושאיפה בלתי מתפשרת לחברת מופת. תנועה שתפקודה בלט מאוד גם במהלך המלחמה, בחזית ובעורף, בהתייצבות לצד כלל הנפגעות והנפגעים. התנועה הובילה אותי לאיפה שאני היום, ובלעדיה לא הייתי מסוגל לעמוד, להמשיך הלאה ובטח שלא לפעול וליזום.

אני מבין בכל ליבי את מי שמתקשה לדמיין את חגיגות העצמאות למדינה, והאמת שגם אני לא בדיוק אחוגג.

אבל אם יש משהו שלמדתי בתנועה, הוא שאם אתה לא שם-אתה לא קיים. ואם יש לך הזדמנות לשנות אפילו במקצת את המציאות אז אתה מתייצב בעמדה ונלחם. ונכון, לשמוע את המילים "לתפארת מדינת ישראל" כנראה ידקור לי את הלב. אך גם ארגיש את הגאווה שלהם - של הוריי שנרצחו שם.

צריך להדליק השנה את המשואות בשבילם ובשביל כל הנופלים והנופלות, בשביל כל הנרצחים והחטופות, בשביל משפחות וקהילות שלמות שחרב עליהן כל עולמן

אמונה

אני מאמין

באמונה שלמה

שאלה השמיים ושזאת האדמה

כאן היה עבר, פה יהיה עתיד

האמנתי פעם - אני אאמין תמיד

וכשסופה עוברת וביתי רועד

חוזר אליי ניגון ישן שבזכותו הוא עוד עומד

אני מאמין באמונה שלמה

גם בעיניים של אחי אני מוצא סימן

שאני לא לבד, שבלי מילים נגיד

האמנו פעם ונאמין תמיד

וכשסופה עוברת וביתי רועד

חוזר אליי ניגון ישן שבזכותו הוא עוד עומד

אני מאמין באמונה שלמה

בצחוק הילדים על הדשא שיצמח

כאן היה עבר, פה יהיה עתיד

האמנתי פעם - אני מאמין תמיד

מילים ולחן:

אריאל הורוביץ, אוקטובר 23

המרפא

הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

ואם פחותי שבורים

והלומים הם עצמי

מעצור, פעס וקדרות רעיונות ונבכי עמל...

הנה מרפא עומד ליד כְּתְּלִי

חודר לבוא לחדרי נשְׁמָתִי

שבו ונרפאו פחותי השבורים

ותשוב לשחקה הַמִּית שִׁירְתִּי

בְּעִינֶיהָ תְּרוּנֵי חֲמִדַת לְבָבִי

תְּלַבְּבֵנִי, תְּשִׁיבֵנִי, תְּרַפְּאֵנִי, תְּרוּמְמֵנִי

הנה מרפא עומד ליד כְּתְּלִי

חודר לבוא לחדרי לְבָבִי

שבו ונרפאו פחותי השבורים

בקשה חיים גורי

אָנִי שָׁב וּמִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ וְעֲלֶיךָ,
מִבְקֵשׁ קִצְתַּת שְׁקֵט
שִׁיקְרָב וַיִּמְשֹׁךְ וַיִּשְׁמַע.
אֶת כּוֹה זְקוּקָה לּוֹ כָּל חַיִּיךָ,
אֶת הַנְּשַׁלַּחַת מִמְּלַחְמָה לְמִלְחָמָה.
אָנִי שָׁב וּמִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ וְעֲלֶיךָ
שְׁתִּזְכִּי סוּף-סוּף לְנַחְמָה
אֲפִילוֹ לְקִצְתַּת שְׁעָמוּם,
לְקִצְתַּת דְּמָמָה.
מִגִּיעַ לָךְ. עֲדִים לָךְ הַשְּׂמִים.
עֵדָה הָאֲדָמָה.
אֵךְ עוֹד הָרְצִים שְׁבִים וּמִבְשָׂרִים
וְעוֹד חֲדָשׁוֹת קִרְבוֹת וְנִדְחָקוֹת מְעַבְרִים
שָׁנָה וְעוֹד שָׁנָה.
מִתִּי תְּנוּחֵי קִצְתַּת אֶרֶץ. אֶרֶץ, מוֹלֶדְתִּי הַעֲשָׂנָה.
בּוֹא קִצְתַּת שְׁקֵט, בּוֹא קִצְתַּת שְׁעָמוּם.
מִגִּיעַ לָךְ,
הַכֵּל כָּל כָּךְ צוֹעֵק פֹּה, לֹא גָמוּר.

מה שלומך?!
שואלים אותי ברחוב
אנשים למיניהם -
שלומי כשלוס עמי,
אני משיב להם,
ואז פולטים הם אנחה קצרה
כשתפים לעת צרה.
יהיה טוב! אני מבטיח.
כאיש סודו של המשיח.

ועוד הרעש נמשך לו והרצים יוצאים דחופים
לבשר לך עוד בשורה ועוד בשורה.
גם אני מוטל שם בין העיפים בסוף השורה,
כמו אז בבקעת בית הכרם, לפני זמן רב.
אז רצוי לזכר את שאסור לשכח
בתקופה ההיא
והאבנים מתחתיך והכוכבים מעליך.
גרות האלהים.

חלקים מהגדת בארי

”צא וראה

אֶת פְּעֻלָּנוּ בַּשָּׁנָה הַרְאֵנוּ לְשִׁבְתָּנוּ בְּבֵאֵרֵי הַחֲדָשָׁה: הִנֵּה מוֹקָם וְעָרוֹךְ לְנֶגֶד עֵינֵינוּ הַמַּחֲנֶה הָרֵב עַל צְרִיפֵינוּ, בְּנִינֵינוּ וּמִפְעָלֵינוּ. [...] הַתְּרַפְּזָנוּ כְּלָנוּ בְּרֵב עִם בְּמִקוֹם יְשׁוּבָנוּ, וְקוֹלוֹת הַיְלָדִים וְהַנְּעָר מְלוּיִם אֶת הוֹלֵם הָעֲבוּדָה.

הוֹסֵפְנוּ לַחֲרֹשׁ וְלִזְרַע

וּגְשָׁמִי בְּרָכָה פָּקְדוֹ אֶת שְׂדוֹתֵינוּ. נִטְעָנוּ עֲצֵי פְרִי וְגִפְּן וְהִגְדַּלְנוּ אֶת עֲדָרֵי הַבָּקָר וְעוֹד כְּהֵנָּה וְכַהֵנָּה הוֹסֵפְנוּ לְמִשְׁקָנוּ, וְאַנְחָנוּ רַק בְּתַחֲלַת הַדֶּרֶךְ. עוֹד רַב הַמַּחְסוֹר וְרַבָּה הַכְּמִיָּה לְשִׁפּוֹר בֵּיתָנוּ מִבְּפָנִים.

[...] הַשֶּׁקֶט וְהַשְּׁלוֹה הֵם מֵאֲתָנוּ

וְהִלָּא פִּי עוֹד נֶעֱמַד בְּמַבְחָן וְעוֹד נַחְגַּר נִשְׁקָנוּ לְעַמֵּד עַל נַפְשׁ מִפְעָלָנוּ. [...] וּבְצַפִּית חֲרָדָה נַעֲרֵג לְיוֹם בּוֹ נִתֵּן אֶת יְדֵינוּ לְמֵאֲמֵץ הַשְּׁחָרוּר הַגָּדוֹל, פֶּה בְּנִקְדָּתָנוּ הַנִּדְחָת, נִדְבָּךְ לְגֵאֲלַת הָעָם וְהָעוֹלָם.”

אמציה

אמציה שלנו. כשהתחילה המלחמה ידענו שאנחנו מצפים לך,
חשבנו איזה שם יתאים למצב שלנו בעם,
אבא יונתן הציע אמציה.
מתוך תפילה תקווה וגאולה.
אנחנו מרגישים שאת התקופה הזאת אפשר לעבור רק מכוח
של הקדוש ברוך הוא.
מכוח האמונה שהוא תמיד איתנו. גם כאן.
באמונה חזקה שיש למה לייחל, לצפות לגאולה שלימה
במהרה שהקב"ה ישוב ויאמצנו כבתחילה.
אמציה הבחירה שלנו ב'ה'. בדרך ה'.
דרך האמונה התקווה והטוב.
אומץ מאת ה', גבורה. עזות דקדושה. ניצחון.
"חיזקו ויאמץ לבכם כל המייחלים לה"
ועוד יבוא שלום עלינו ועל כל ישראל אמן.

דברים שאמרה
אביה לובר בברית לאמציה
שנולד לאחר שאביו יונתן לובר נפל בעזה

שיבולים

אדר גולד

אתה זוכר כשהיינו עוד קטנים
היינו מסתתרים מאחורי חציר
סלי עגבניות ורוח של אוקטובר
שורקת באוויר
אבנים בנעליים, חיוך על הפנים
פרחים בשיער
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה רציתי לשוב בחזרה
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים ואלפי כלניות יכסו
את הכתמים
אתה זוכר כשהיינו כבר גדולים
היינו מסתתרים מאחורי הקיר
סלי אבק שריפה וריח של אוקטובר
מצית את האוויר
אבק בנעליים, חיוך בלי פנים

פרחי שבת על השולחן
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה ראיתי, איך הכל נגמר
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים
ואלפי כלניות יכסו את הכתמים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
זרעי תקווה ינביטו יטפסו אל הגבהים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על במרחבים
יכתבו כאן עוד ספרים
ואלפי כלניות יכסו את השנים.

גבורה לשאראלית

אני אוהבת לכתוב

אבל יותר ממה שאני אוהבת לכתוב אני אוהבת לתכנן מה אני אכתוב...

בתחילת המלחמה תכננתי שאני אכתוב על הגבורה.

תכננתי סדרת ספרים בסגנון שרה גיבורת ניל"י, אבל עם גיבורים עכשוויים, כאלו שיצאו מהבית ונלחמו בגבורה, כאלו שחזרו שוב ושוב למסיבה כדי לפנות אזרחים, כאלו שהחזיקו את ידית הממד ואמרו תהילים. אותם רציתי לתעד, שיהפכו לחלק מהמורשת שלנו.

אחר כך כשהתחלתי ללכת לנחם והתוודעתי לסיפורי הנופלים, חשבתי שצריך לכתוב על המתים, כל אחד מהם הוא סיפור, כל אחד מהם הוא עולם שלם. הזוג האוהב שאהבו לטפל בנכדים, האישה שהקדישה את חייה לגידול הילדים של אחותה, החייל שהיה אומן וצייר ציורי קיר ענקיים והמנהל שחינך תלמידים, כל אחד מהם הוא סיפור והשראה לישראלים יפים שאסור לנו לשכוח.

ואז נשאבתי לכל מיני יוזמות של אחדות ושל עזרה הדדית וחשבתי שמישהו יהיה חייב לתעד את הדי.אן.איי הישראלי שמתפרץ מחדש כל פעם במלחמה, לכתוב על כל יוזמות ההתנדבות שקמו פה כפיטריות אחרי הגשם, האוכל שבישלו, ההתנדבויות אצל המפונים, הציוד לחיילים, העזרה לנשות המגוייסיים, המתנדבים בחקלאות העוטף, מיצגי אומנות למען החטופים.

והיום, אחרי כמעט 100 ימים של מלחמה. אני רוצה לכתוב על אישה אחת, שהכינה היום חביתה וסלט, והתיישבה ליד השולחן, כשהילדים כבר ישנים, ובפעם המי יודע כמה אכלה ארוחת ערב לבד. אני רוצה לכתוב על נערה אחת שגם היום הלכה לבית ספר, וישבה בכיתה ופתרה תרגילים בחשבון, ואפילו לא הזכירה את הגעגוע לאח שלה, שלא ראתה כבר רבע שנה. ועל אמא, שהוציאה היום פרגיות ובשרים מהפריזר, כדי לבשל לשבת נוספת, שגם בה, הבן יעשה קידוש בלב עזה, והיא רק תתפלל שלא ידפקו לה בדלת.

בת שבע סדן

'זה לא העוגיות' רחל אדרי

ליאור לקנר, המחננת העולים

לא חשבתי שיהיה לי מה לתרום להררי המילים והמתכונים שנכתבו על סיפור הגבורה המטורף של רחל. אבל אחרי שקראתי ראיון איתה הרגשתי צורך להאיר דבר.

רחל הערימה על המחבלים בקור רוח, בתושייה רבה ולא פחות מכך, בהומור. לא בכדי היא הושוותה לגיבורות מקורות עמנו כיעל ויהודית אשר פיתו והערימו על מצביאים דגולים ובכך הביאו ישועה לעמן.

אבל רחל עשתה זאת בדרך (נשית) מעט שונה.

בראיון ל'לאישה' היא אומרת: "חלק מזה נבע מהרצון שלי לשחד אותם, אבל חלק מזה נבע מהטבע שלי. אני רגילה תמיד לארח ולכבד אנשים (...). בשלב מסוים אפילו שכחתי לרגע שהם מחבלים."

רחל שברה פרדיגמות. היא שברה את מערכת היחסים המובנית של 'מרצח וקורבן'. היא שברה את הניכור. היא עשתה זאת בכח ההוויה האימהית שבה. זו האנושית, המורכבת, הנוכחת ברגע. זהו כח שהרבה סכסוכים מרים ומתמשכים בעולם נפרצו דרכו, ועדין זוכה למעט מדי הערכה ועידוד.

אמרתי להם: 'תגידו, חוץ מלהיות שהידים, מה עוד אתם עושים?' נדמה לי שרחל לא זייפה. אין מצב לזייף את זה ושזה יעבוד. זה לא העוגיות. היא אמנם נקטה בדרכי תחבולה, באומץ, תושייה וקור רוח. אבל תוך כדי כך, היא אפשרה לעצמה לצלול למפגש איתם ולעבוד עם מה שעולה בו. היא פנתה משורש האנושיות שבה לשורש האנושיות שבמחבלים וקנתה בכך את אמונם.

עוצמתה של רחל לא שורה רק בכך שעשתה שימוש באופני הכנסת האורחים של התרבות הערבית והשפה אותם הכירה, אלא בכך שחשפה את המחבלים, באותו רגע מצמית לדמיון (זה מטורף לכתוב את זה, כן), שבינם לבינה ולקרבה התרבותית ביניהם.

והמחבלים נענים לה - 'את מזכירה לי את אמא שלי' אמר לה אחד מהם.

"אמרתי לו, 'אני באמת כמו אמא שלך. אני אעזור לך, אני אטפל בך. מה אתה צריך?'.

(...) ניסיתי ליצור פיוס ביננו. 'חבל שאנחנו כל הזמן רבים. בואו נחיה בשלום, במקום שאצלכם כל הזמן נהרגים ואצלנו כל הזמן נהרגים'.

מילותיה - 'ניסיתי ליצור פיוס ביננו' (לעומת 'ניסיתי שיחשבו שאני רוצה ליצור פיוס ביננו') מעידות לדעתי על כפילות ההוויה בה היתה נתונה ועל כך שהרצון בפיוס נבע ממנה באופן טבעי, על אף ואולי דווקא בשל זירת התופת בה נמצאה.

המהירות שבה התפקידים הכתובים מראש נשרו והגורל סטה מנתיבו, מעבר לכך שהיא יוצרת סיפור מדהים, היא מעבירה אותנו שיעור עוצמתי על החומרים מהם עשוי פיוס. אבני הדרך אל מחוץ למעגל הדמים.

אין כוונתי לפיוס עם חמאס בני העוולה, חלילה, אלא לפיוס בין בני האדם הראויים לחיים שהעניקו להם אמותיהם.

גם אם הפיוס כרגע מחוץ לתודעה ולא נראה כלל באופק, נראה יותר שאנחנו בדרך למערכה צבאית שבתקווה תביא לנו לפחות שקט. אני מרגישה שרחל מפזרת פירורי עוגיות כדי שנמצא כולנו את הדרך לשם. אמן.

שבילי גבורה יצחק שדה

דרכה האנושית ביותר של הגבורה היא השליחות יש עושה למען הכלל ופעולתו משתבשת ביסודות זרים כמו יהירות סיפוק יצרים רצון להשתלטות אנוכיות קיבוצית של קבוצה קטנה ואז מופיעים גם הסימנים החיצוניים: פגיעות בבלתי אשמים אכזריות מיוחדת אי ניקיון בבחירת האמצעים אי הערכת החיים.

לא כן השליח הפועל רק בשם שולחיו ולמען שולחיו ובמידה שזה נחוץ לשולחיו

רוחב הבסיס קובע את גובה הפסגה

הגבורה היא תכונה אנושית חיובית אין גבורה בלי מטרה הומאנית וכלי הומאניות כי עיקרה חיוב החיים - החיים על כל גילוייהם הטובים לכן קשה לו לאדם המחונן בסגולת הגבורה להרוג הוא מגיע לכך רק באין מוצא אחר כשאין צל של ספק בצדקת ההריגה כשהמעשה נחוץ למען החיים

ההקרבה איננה התבטלות. אין היא מבקשת את טשטוש עצמיותו של האיש רק אדם שיש לו הרבה יכול לתת הרבה ובאישיות הדלה אין בה כל טובה לכלל. ארצנו תדרוש כוח הקרבה רב מן הנוער שלה. משום כך נחוץ לה נוער עשיר-רווח, צמא חיים ואושר ונכון להקריב את אושרו ואת חיו.

הגבורה איננה פיסגה. היא דרך העפלה שאין בה קפיצות. היסוד שבגבורה אינו האומץ, אלא הנכונות להקרבה עצמית. לאומץ שבגבורה יכול להגיע גם האיש המפחד אם חזקה בו נכונות ההקרבה. הפחד הוא מעצור והאיש הנכון יתגבר גם על המעצור הזה...

הגבורה האמיתית מתגלה גם בחולין של יום יום אנו רגילים לייחס את מושג הגבורה לצבאיות מסיבה מובנה מהלוחם נדרשת הסכמה למפרע להקרבה מקסימלית, לקרבן חיים אך אין זו הדרך היחידה אפשר זו דרך המלך של הגבורה אולם למעלה מוליכים אלפי שבילים.

הגבורה, כמו כל כשרון, אינה רכוש פרטי היא סגולה המעשירה את כל הכלל לכן נפשנו סולדת כל כך מגנדרנות והתפארות של אנשים אמיצים. בכך הם מרחיקים את עצמם מהפסגה לא הפחדנות היא היפוכה של הגבורה אלא האנוכיות. האיש האנוכי יכול להיות אמיץ, אך גיבור לא יהיה אין גבורה בבאנדיטיזם אף לא בנועז ביותר.

הגבורה היא קודם כל מידה מוסרית הגבורה, שהיא הקרבה אינה אכזרית ביסודה היא איננה מתאכזרת זו היא הצורה הנעלה ביותר של השירות ביסודה היא אהבת הזולת.

שמונה בערב,
 נר אחרון של חנוכה.
 המון גדול עומד בכניסה לחלקה הצבאית של בית
 העלמין בבית שמש,
 המקום נראה צר מלהכיל,
 ואז מגיעה האלמנה הטריה,
 מלווה בילדיה הקטנים.
 היא עוצרת את הילוכה, מביטה בקהל ואומרת
 בקול רם וצלול.

חברים, אתם באתם להלוויה של גיבור ישראל!
 גיבור שחילץ פצועים מטנק בוער.
 תרימו את הראש! אנחנו לא בגלות! אנחנו נלחמים
 ואנחנו מנצחים!
 ופמליה של מעלה ממתינה לו בראש מורם, ובת
 קול מנהמת ואומרת,
 הרב אלישע לוינשטרן הרוג המלכות מזומן למקום
 שבו אף בריה לא יכולה לעמוד.

הדס לוינשטרן

אלמנתו של הרב אלישע לוינשטיין הי"ד
 שנפל בעזה בערב נר שמיני של חנוכה
 התשפ"ד

הגבורה האמיתית

היא לא גבורה
של יריה והסתערות.

מי שמקבל עיטור

זה לא בגלל

שהוא לחץ על ההדק
אלא בגלל שהוא החליט
לא לחשוב על החיים שלו
והחליט למסורת נפשו.

זו הגבורה היחידה שיש,

והיא לא גבורה של רגע
אלא של חיים.

אביחי פלד,

נפצע בהגנה על גבול הדרום
במוצב המזח במלחמת יום כיפור

"ענר שפירא מפלוגת עורב של הנח"ל הציל לנו את החיים. מגיע לו צל"ש. הוא היה המלאך השומר שלנו".

את המילים הללו כתב אחד הניצולים ב'נובה' - המסיבה שהפכה לשדה קטל לאחר המתקפה הרצחנית של מחבלי החמאס בשבעה באוקטובר.

ענר ז"ל, בן 22 במותו, היה רק חודש לפני השחרור מצה"ל. לוחם בפלוגת עורב של סיירת הנח"ל. הוא התגורר עם משפחתו בארנונה, ובסוף השבוע של השבעה באוקטובר יצא עם חברים לבלות במסיבה. את הסוף העצוב כולם כבר יודעים - אבל סיפור הגבורה שלו עוד יסופר רבות, ולמעשה הוא כבר מסופר.

"ענר הציל חצי מהאנשים במיגונית", סיפר ניצול אחר מהתופת, "כשזרק החוצה את רוב הרימונים שהושלכו אלינו".

הוא הובא למנוחת עולמים בהר הרצל, בנוכחות מאות, ...

והעדויות על גבורתו של ענר מגיעות מכל עבר. "שמעתי מחברה שעמיתה שלה לעבודה, האחין שלה ניצל בזכות ענר שפירא", כתב חבר של ענר בפייסבוק. "היא אומרת, ושמעתי גם ממקורות אחרים, שאיכשהוא ענר היה במיגונית בזמן התקיפה והוא הצליח לתפוס כמה רימונים שהושלכו לעברם ולהטיל אותם בחזרה על החמסניקים. האחין הזה איכשהוא איבד את ההכרה בזמן הלחימה, אבל התעורר כששמע את המרצחים מרססים את מי

שנותר בחיים. הוא נפצע והעמיד פני מת כשהם ניסו לוודא הריגה וכך ניצל".

חנן כתב: "ענר אליקים שפירא הי"ד - גיבור ישראל. לחם בידיים חשופות בכניסה למיגונית בצומת רעים מול מחבלים רוצחים, החזיר להם 7 רימונים ובשמיני נפצע אנושות. הציל עשרות אזרחים וחיילים".

"חוזרים מהלוויה בהר הרצל והלב נקרע. סמ"ר ענר אליקים שפירא הי"ד", כתב איתי והוסיף: "לוחם סיירת וגיבור אמיתי, שפגש את קרב חייו פתאום במסיבה, בלי נשק אבל עם אומץ של אוגדה, והציל תריסר אנשים כשהוא הודף רימונים חיים בידיים חשופות. הגן על מי שהסתתר במיגונית מאחוריו, עד שלא יכל עוד".

כפי שתיארו להפליא הוריו המדהימים, שירה ומשה

**"ענר נקלע לשעת גורל
והפך אותה לשעת יעוד".**

הנוער הוא הסילכוי הנצחלי

מתוך: להיות מדריך

ערוך מתוך: "פתאום יש סיבה לקום בבוקר": בתוך אי ודאות, בני הנוער המפונים מנסים ליצור שגרה חדשה | נטע הלפרין וחן פרסלר, הארץ, 29.11.2023

"לא כיף לבוא לאילת בנסיבות האלה. בשבוע הראשון אתה כל היום בחדר, מסתגר, אבל בשבוע השני החלטתי שאין סיכוי שאני נשאר ככה. פחות או יותר באותו זמן אחד המדריכים מהנוער העובד דיבר איתי בחדר האוכל והציע לי להצטרף לקורס מדריכים". מספר לנו אור אבינועם, בן 16 וחצי משדרות.

מאז הוא מעביר עם שתי מדריכות פעילות לקבוצת ילדים פעמיים בשבוע. "אני זוכר שילד בצופים הייתי מסתכל על המדריך שלי במבט מעריץ ורוצה להיות כמוהו, כך שכשהציעו לי להצטרף קפצתי על ההזדמנות להיות כמו המדריך שלי מפעם. זה עושה טוב על הלב לראות אותם קופצים ושמחים, במיוחד אחרי כל מה שעברו, זה מתגמל מאוד נפשית".

מהשיחה ברור עד כמה הפעילות של הנוער העובד - או כל תנועת נוער - יכולה לסייע בעת הנוכחית: מתן מסגרת עקבית, אחריות על ילדים צעירים יותר, אינטראקציה עם החונכים הבוגרים ומקום להתכנס בו מאפשרים להם לשלוף את עצמם מהמיטה והמסך ולצקת משמעות ליומיום.

הותר לפרסום

רחלי מושוקוביץ

הותר לפרסום
כי יש כאן דור של נפילים
גיבורים כדוד
עצומים כגלית.

הותר לפרסום
כי עזי הלוחמים
מסתערים הרבה
מדברים מעט.

הותר לפרסום
שכל חיל בא וקם
ממשפחה מפעימה
וזה צבא העם.

הותר לפרסום
כי בהסתר פנים
מיטב הבנים
שופכים אור חדש וזורח
משיבים את כבוד ישראל שגלה
ובזכותם
בזכותם ננצח

הרב משה צבי נריה זצ"ל

“בבני הנעורים טמון מזלה של האנושות.

בכל פעם מופיע על במת החיים דור בן- עשרה השואף בכליון נפש לוהט ובמסירות נפש בלתי נעצרת לאידיאל, ומנסה לשבור את דלתי גן עדן הנעולים. יש לנסות ולהציל את האנרגיה המרוכזה של בני הנעורים, וליצור ממנה יצירת תמורה, יצירת התחדשות.

רוצה הצעיר לראות עצמו כעושה דברים גדולים. בדימיונו חיים מעשיים כבירים.

למיטת סדום שכובלת אותו וממיתה את הגודל והשיא. ההוא נובל וכומש בלא עתו. לא כן הדבר אם נותנים לו את חופש הטיסה.

יטוס לו למרומים, בן חורין וצא שמש ישאף מלוא ראותיו את אוויר הילדות הטהור. אז ירחב ויגדל ויאצור כוחות למלחמת חייו העתידה. צריך להטיל על הצעיר את השליחות הגדולה.

לגדלו ולרוממו, לעשותו אחראי לדור לתקופה, לעתיד.”

הרב דרוקמן זצ"ל

הנוער יש לו כוחות, ובכוחות שלו לפעול גדולות. כל הדברים שנעשו עד כה, עשה הנוער.

לנוער אין חשבונות, הוא עושה דברים לשם שמיים, למען האידיאל. הוא אמיתי.

לישיסטים, לביזיסטים ולמיניסטים יקרים

עשרות אלפי משפחות "חד הוריות", בהן אחד מבני הזוג גוייס למילואים והותיר את בן/בת זוגו לבד עם הילדים והכלב, משוועות לעזרה, לבייביסיטר, למישהו שיעשה קניות בסופר או ייתן להם/ן להתקלח בשקט ואולי לשים תראש על הספה בסלון לחצי שעה.

אלפי פצועים מאושפזים בבתי החולים, משוועים למישהו שישב ליד מיטתם בלילה ויאפשר לבני משפחותיהם המותשים לאגור טיפה כוחות במסע המפרך שעוד צפוי להם בדרך להחלמה המלאה.

אלפי קשישים ברחבי ישראל מבקשים להם מישהו שישהה במחיצתם בימים קשים ומורכבים אלו. שייתן להם יד בדרך לממ"ד ועל הדרך יקפוץ לעשות להם קניות במכולת ובסופר פארם.

מאות מפעלים ובתי מסחר שעובדיהם גוייסו למילואים מחפשים ממלאי מקום.

ולפני הכל, עשרות אלפי משפחות של פליטים בארצם, מיישובי העוטף ומגבול הצפון, ספונים עם ילדיהם במלונות ובתי הארחה ברחבי הארץ ומתחננים לעזרה. גם כאן, אין מחיר לשעה הפסקה, שעה בה ילדיהם יהיו תחת השגחתו של מישהו אחר. שעה בה יוכלו להיות זה עם זה, לדבר, להקשיב, לכאוב ביחד, לבכות ולצחוק, לנשום.

שישיסטים, שביעיסטים ושמניסטים יקרים! מבחן הבגרות האמיתי שלכם הגיע בהפתעה. לא הייתה מתכונת ולא, לא יהיה מועד ב'.

#אסור לכם להיכשל!!!
#אסור לכם להיכשל!!!
#אסור לכם להיכשל!!!

מבחן הבגרות האמיתי שלכם הגיע בהפתעה. לצערי, כרגע, אתם מצטיינים בפיזיקה ומקפידים על החוק הראשון של ניוטון וככל גוף שואפים לשמור על מצבכם ולא זזים מנקודת שיווי המשקל הקודמת שלכם, ההיא של ה-7/10 בשעה 06:29. אתם קמים בבוקר ואשכרה עדיין הולכים לבית הספר. מגיעים לכיתות ומתכוננים לבגרות בהיסטוריה, אבל "השבת השחורה" היא כבר לא הסיפור על הבריטים והסליק ביגור, ופרעות קישינב ותרפ"ט מתגמדים מול האודים העשנים בבארי, בכפר עזה ובניר עוז. בעוד שלוש שנים הבגרות בהיסטוריה תהיה עליכם ועל מה עשיתם אחרי ה-7/10 ב-06:30. אתם משננים את "על השחיטה" של ביאליק לבגרות בספרות, אבל את "על השריפה" ו-"על העריפה" עוד איש לא כתב, ואת "נקמת תינוק קטן" אי אפשר להעלות על הדעת, לא כל שכן על הכתב.

אתם לומדים grammar ואוצר מילים לבגרות באנגלית, אבל חייבים להתמקד כרגע רק ב: Bring them home ו-Hamas is Isis

אתם לומדים תנ"ך ולא קולטים שאתם באירוע אפוקליפטי בסדר גודל תנ"כי. אתם חיים בתקופה היסטורית ואתם הדור הרביעי. הדור שעל כתפיו מונחת הקמתה מחדש של המדינה ואתם אשכרה קמים בבוקר והולכים לבית הספר כרגיל.

ומסביבכם מאות אלפי משימות שמחכות רק לכם: עשרות אלפי דונמים חקלאיים, שעובדיהם הזרים נמלטו מכאן ובעליהם גוייסו למילואים, משוועים לידיים עובדות שיקטפו, יארזו, יסקלו, יזרעו וינטעו את השדות והמטעים.

ניצוץ היותר

ס.יזהר, מתוך דברים שנשא במסיבת הסיום של כיתה י"ב.
תל אביב, יוני 1982.

חיים אוטומאטיים, אקרא לאותם חיים המתגלגלים מאליהם בדרך המפולסת לקראת מטרה מוכנה, כמעט בלי צורך להרהר בדבר או להחליט החלטות חדשות. וכלי שיתעורר צורך לשנות את הפתרונות שכבר ישנם.

[...] בחיים האוטונומיים, העולם אינו אלא הוא תמיד רק סיכוי, הפכפך למדי, שמימושו אינו בטוח כלל, ושכלי התרבות והטייה בלתי פוסקת לכיוון הרצוי, לא ידוע מראש לאן יגיע.

[...] בכל נקודה ונקודה בדרך צריך לשקול מחדש ולהכריע מחדש והבן אדם שוב ושוב להגדיר את רצונו ולנסות לממשו, כשהעולם שסביבו תמיד אדיש אם אינו סרבן במפורש.

אין אפוא פלא אם אנשים ככל שמזקינים יותר יהיו נוטים יותר לוותר על הרפתקאות האוטונומיות ולהסתפק במרגעות האוטומטיות. ברור אפוא, שהחיים האוטונומיים, מתעייפים מהם מהר, ושואפים מהר לצאת מתהפוכותיהם ולהגיע אל החיים האוטומאטיים ולהתיישב בשקט באיזה מקום בטוח.

ומעתה רק משבר או נסיבות חירום, אישיות או ציבוריות, יזיזו את האדם מן השלווה שתפש, מן החיים "בראש קטן" שלמד לחיות, ויזרקו אותו לעמידה אוטונומית כפוייה עליו שלא בטובתו.

מפליא הוא שכליכך הרבה אנשים צעירים, בעצם בוקר חייהם המתחילים,

מי יכול היה לשער לפני כמה שבועות, כשהזמינו אותי לדבר לפניכם, כי תהיה עלינו מלחמה? והנה אנחנו בתוך מלחמה. בתוך תוכה, בחרדה בתקווה ובתפילה.

[...] משער אני כי גם גיוסכם מחר לצבא הופך כעת למדקרות, שאתם מצליחים אולי להסתיר בחיוכים, ושהורכים מצליחים להסתיר פחות: לא קל לשלוח בן ישר מבית-הספר למלחמה.

[...] וחוץ מזה, אולי, יש דברים שהעולם עומד עליהם תמיד. והמלחמה רק מאיצה בהם, או להיפך רק מעכבת בעדם.

[...] דרכה של מלחמה שהיא מתחילה מסדר עולם וחוזרת אל סדר עולם - והשינוי שהיא מביאה הוא פחות שינוי במהות הדברים ויותר שינוי בקצב התרחשות הדברים. מלבד הכאב, הסבל, ההרס והמוות - שהאצת הקצב הזו מורידה על העולם - והם ללא החזר, ולא ינוחמו.

[...] וכך, בעוד אתם יושבים כאן, מקצתכם עודכם בוגרי בית-הספר במסיבת הסיום, ורובכם כבר טירוני הצבא במדים - אני מבקש להציע לפניכם עיון קל וחפוז בשתי הגדרות. עיון שייראה אולי כעת בעיניכם כעניין רחוק מכך ובלתי נוגע בכך. הגדרות המתארות שני מיני אופני חיים, זה לעומת זה, אופנים שגם המלחמה לא משנה בהם: החיים האוטומאטיים מכאן, והחיים האוטונומיים מכאן.

כבר מוכנים להיות זקנים עייפים
המקבלים על נפשם דין אוטומאטים.

[...] מה מסתבר? מסתבר כי לאחר
התמרדויות קטנות אחדות, בעיקר
בסגנון (בלבוש, בתסרוקת, בפזמונים
ובעגת הדיבור) משתלבים הצעירים
מהר בחיים האוטומאטיים - וכל
ניצני החידוש וכל ניבטי העצמאות -
ניראים יותר כ"פצעי התבגרות", ופחות
כהכרעות של ממש על תכנים ועל
ריבונות.

[...] בגרות הרצון ניכרת במידת הדבקות
בהגשמתו. ורצון שניגמר מהר כשניתקל
בצורך לעמוד בסבל מתמשך - אינו
רצון של אמת. מה נישאר? נישארים
אותם בודדים שרצונם רצון. והם מיעוט
שבמיעוט. אלא שעל המיעוט הזה העולם
עומד.

[...] חיים שיש בהם סיכוי למצוא יותר
מעל האפשרי. חיים שאם לא תמיד
הרי, לפחות, יש בהם יותר סיכוי למצוא
ניצוץ שיתלקח בהם מפעם לפעם. לא
חיים של קבלת־דין הנתונים, אלא חיים
שיש בהם משום "כוח משנה נתונים".

[...] להראות מין חיים שאדם תובע בהם
את מקסימום התביעות מעצמו ואת
מינימום התביעות מן העולם על מנת
שישיג כך את המשהו הזה, את המשהו
שהוא "היותר".

בשממה הזאת שהיתה סביב דגניה
של תחילת המאה, או בטרשים שסביב
חוות כינרת, או בבדידות הנזירית של
כפר גלעדי - נבט אותו רצון־בונה
עולם, אותו ביטוי של האדם הרוצה מכל
באותו "היותר". יותר ממה שיש בעין
העולם האדיש, או ממה שהעולם מוכן
להעניק בלי שיכריחו אותו לתת. מין
"יותר" כזה שאינו מתממש אם לא

קונים אותו ביסורים. ואז, לאחר יאוש
כמעט, צומחת לה, כאילו פתאום, הגבעה.
הגבעה הירוקה של מעשי האדם. גבעה
זו שאין שום הסבר להימצאותה מלבד
רצון מקימיה. ושאם לא יתמידו בו,
אם לא יוסיפו לרצות בכל יום מחדש,
סכנה היא שלא יחזור השטח ויבלע את
הכל. באותה אדישות אוכלת הכל, של
השטח הנופל על העולם ומכסה אותו,
כמין שמיכה רכה של עייפות וחוסר־
רצון.

[...] אבל, את זה בוודאי גם אתם
הרגשתם כבר מנסיונכם, איך קשה
להיות בעולם כזה שאין בו שום יותר.
בעולם שאין בו אף כיוון שהוא יותר
מאף כיוון. איך זה לחיות כמו חפץ
ולא כמו אדם. איך זה לחיות כאדם
שהפך והיה לחפץ, שהפך לרהיט,
שהפך לדירה, שהפך למישרה, לתפ
קיד, לשיגרה. לנסיעה קבועה במסלול
נדוש אחד, ושמנסה להציל את שארית
נפשו על ידי בידור. ואיך זה אחרת
כשנידלק פתאום על אדם אותו "ניצוץ
היותר". כמו בהתאהבות, למשל. כמו
בהתגלות הדעת למשל, כמו בהצלחה
באיזו יצירה למשל, או כמו בעמידה
באחריות גדולה. "ניצוץ היותר" הזה
אינו שום אור קבוע ואינו שום דבר בטוח
אלא, דומה יותר, אולי, להבלחת הפנס.
לאותה התלקחות פתאום שרואים בים
מעל הגל העולה. כנראה מסירת הדייג
החותר לו בלילה. ואין לכם מרובה
מאותו אור מועט שבהתלקחות מבליחה
זו של סירת הדייג: אדם החותר אל...
(סוף הנאום)

עצרת נעילת אירועי יום הזיכרון לשואה ולגבורה 1988, בית לוחמי הגטאות.

לתקופה המשמעותית ביותר בחיי.

היו אלה ימי כאב נורא וסבל בלי גבול, אך גם ימים גדולים וחשובים עבורי. מצד אחד פיעמה בנו אז אמונה חזקה בדברים נפלאים - בצדק שחייב להיות, בחברות וברעות שהייתה. בארץ ישראל הרחוקה והנכספת ובלתי מושגת אך קיימת - בכל אלה האמנו ואנו אז צעירים ותמימים ובלתי מתפשרים. האמנו אז בארץ ישראל שלנו, שבה שולטים צדק וטוהר ומוסר וזכות לכל אדם לחיות בכבוד. האמנו אז בהתגלמות שוויון בין אנשים - כך חלמנו והאמנו, והחלום והאמונה האלה היו מקורות הכוח שלנו שם ואז.

ולצידה של האמונה הזו הייתה בנו הראייה הריאלית שהעם היהודי סביבנו מובל לאבדון ולמוות בטוח. אולי בגלל האמונה הזו שהייתה לנו היה בנו הכוח לראות את האמת המרה, הנוראה, בלי אשליות, והיה הכוח לא להשלים, לא להישבר, אלא לפעול. בחיים אלה של חוסר תקווה וחוסר ברירה - כוחנו היה ביכולת הבחירה, לכן לא היינו אומללים, לא חסרי אונים, אנו בחרנו עשייה והייתה משמעות לכל מה שעשינו.

הייתי רוצה שדמויות הלוחמים, אלה שידעו לבחור, לא יישארו בזיכרון הדורות כענקים, כנפילים, כגיבורים

45 שנה למרד.

40 שנה להקמת

המדינה שלנו.

דברים רבים רוצים להיאמר בתאריך הייחודי המשמעותי הזה. ויש גם הרגשת אלם, חנק. קושי כבד - מדוע? כולכם - רבבות שבאתם לכאן - לוחמים. שרידי הניצולים, בני הארץ, נוער - אלפים שבאתם להתייחד עם זיכרונם של אלה, אשר הושמדו שם בתקופת השואה. אשר נפלו שם במלחמה ובמרד - מולכם עלי לשאת דבר הלוחמים, להשמיע קול אחרוני המורדים. מחלק של הלוחמים אשר זכו להגיע ארצה כבר נפרדנו - מצביה, מיצחק, מאבא קובנר, מרוז'קה ומאחרים - יפים ויקרים. שורות הניצולים שיכלו לספר את קורותיהם התמעטו - בעתיד הלא רחוק לא יהיה עד חי מתקופה זו, הנוראה ביותר והגורלית ביותר בתולדות עמנו.

לכן אני מרגישה חובה וגם אחריות גדולה מאוד בנושאי את דבר הלוחמים. אני אזכיר את העבר ורוצה להתייחס גם להווה, לעכשיו - כי חשוב לי העתיד של ילדנו, נכדינו - של הדורות שיבואו.

רצוני להתחלק בכמה תחושות, שאני נושאת מהשנים ההן - השנים שהיו

לשמור על קיומנו כאן, בארץ הזו - המקום היחיד שלנו באמת בעולם... אך במאבק על קיומנו יש דברים, שליהודי אסור לעשות. יש אומרים: "הסתכלו מה עושים אחרים בעולם!" לא - זה לא יצדיק אותנו. עלינו לא לרשת מה שאינו שלנו. עלינו לא להתעלם מזכויות של אחרים ולא לפגוע בכבודו של הזולת - וכל זה לטובת עצמנו, לטובת החברה שלנו.

בסוף דברי אני פונה לנוער, לאלה שיבנו את עתיד הארץ הזו ויעצבו את החברה כאן. כאשר הסתיימה מלחמת העולם השנייה, לאלה מאיתנו ששרדו היה חופש קשה ומכאיב, אבדן הכל - משפחה, חברים מיליוני היהודים - הורגש בעוצמה אכזרית. ולחזור לחיים, להתחיל הכל מחדש נראה כבלתי אפשרי כמעט.

עזרה לנו האמונה והתקווה שהעולם החדש יהיה אחר, שבארץ שלנו, בישראל, החברה תהיה צודקת, מוסרית, טהורה ובה ישמר צלם אדם בכל התנאים ובכל המצבים. וחלמנו על שלום - סוף סוף שלום. היו געגועים לזה והיה חלום. בשם הלוחמים מאז אני קוראת לנוער שלנו: שמרו על החלום, טפחו אותו, היאבקו עבורו.

שהופכים מהר מאוד לפסלים קרים ואנדרטאות - כי אם כבחורים ובחורות ששום דבר אנושי לא זר היה להם - חוויות נעורים, עם אהבות ואכזבות וחולשות ולבטים. אלה, שרצו לחיות, אך בעולמם, שגזר מוות היה בו בלתי נמנע - בחרו איך למות, בחרו בעשייה, בהתנגדות, בלחימה. כוחם נבע מהרגשת משמעות בכל רגע של פעילות בתוך הגיהנום.

הייתה משמעות באהבה ובשנאה, ברעות ובמסירות, בהליכה למסוכן ביותר כדבר מובן מאליו, לא כהקרבה - הייתה משמעות בעולם המטורף, והיא ששמרה על שפיות האדם ועל האנושי שבו....

והיום, האם נמצא את הדרך שלא להיות יותר אף פעם חלשים ומסכנים ובודדים ויחד עם זה להבין שאף אחרים זכותם לחיי עצמאות וכבוד? אינני משווה אף אחד היום ללוחמים ההם.

יש שוני מוחלט של תקופה, של מצב, של הכל. אך למדתי דברים מהעבר שלי, שלנו - למדתי להבין סבל והשפלה של הזולת, של האחר. למדתי, שכוח יכול להציל ועלול להרוס, להמית - ושכוח אינו כל יכול. למדתי לא להיות סלחנית לגבי עצמנו, בתוכנו, מעיוורון לגבי עצמנו עכשיו אני מפחדת, מלאומנות וקנאות וגזענות יהודית אני חרדה מאוד. לנו זכות בלתי מעורערת וחובה

עדי ליאון ז"ל, רק בן 20 במותו, במכתבו האחרון

משפחתית או אירוע שלא הגעתי, כי אני יודע שפספסתי חוויות ואנשים מדהימים

לחברים ולחברות הטובים, באמת שיש לנו כל כך הרבה חוויות יחד שאני לא יכול בכלל להתחיל לפרט. תודה שתמיד הייתם שם בשבילי ובניתם לי ילדות מדהימה. מקווה שתחגגו כמו שתכננו שנעשה כשאני אחזור ושתספרו לילדים שלכם על כל הרגעים והחוויות שגם אני הייתי שותף להם.

אני יוצא לתחילת הדרך
בידיעה שאני לא בטוח
חוצרי, אבל אני מאמין בך
אם בזה שאני עושה.

אין לנו ארץ אחרת ועכשיו תורי להגן עליה ולנקום את נקמתם של כל האזרחים והחיילים, התינוקות, הזקנים ובכל הנשים שהיו פשוט חסרי אונים מול התופת של חמאס. זה החינוך שנתנו לי הורי, בזה אני מאמין. מקווה שתזכרו אותי"

"לא האמנתי שאני אצטרך לכתוב דבר כזה בחיים. ניסיתי לדחות ולדחות אבל הודיעו לנו שמחר נכנסים לעזה ויש מצב שלא נחזור ויש לי כמה דברים שאני חייב שתדעו לפני שזה נגמר

אבא ואמא היקרים, למרות שאני לא מראה לכם הרבה אהבה ולא מקדיש לכם הרבה זמן, תדעו שאני מעריך אתכם כל כך. תמיד דאגתם שיהיה לנו הכל ולא יחסר כלום ועבדתם קשה מאוד בשביל זה. חיינכם אותנו בצורה מדהימה.

בסופו של דבר המשפחה זה הכל. אתם תמיד קיבלתם אותי כמו שאני. אתם כל עולמי...

אני לא יכול לכתוב לכולם כי באמת יצא לי להכיר המון אנשים במהלך חיי, אבל בכל זאת חשוב לי לומר לכם תודה על כל הרגעים והחוויות שנתתם לי.

משפחת ליאון ומשפחת פרלברג, תמיד הרגשתי בבית איתכם. האווירה הביתית והחמה, הנתינה, ההומור. תמיד היתה לי תחושה שיש בי קצת מכל אחד ואחת מכם.

תודה לכם על הכל. באמת אני אוהב אתכם ומצטער על כל ארוחה

נוער שמע!

מישהו אי שם מחזיק את
מאזני חיינו בידינו.

וכפות המאזניים עולות
ויורדות, יורדות ועלות.

על כף אחת:

שואת ישראל, תקומת
ישראל, מלחמת ישראל.

ועל כף שניה:

תככי מסחר ופוליטיקה,
והתככים, משקלם כבד.

נוער זכור!

בבוא השעה השלך עצמך
על כף המאזניים,
השלך עצמך בכח ובאומץ.
זה יכריע, המאזן ישתנה.

נוער שמע!

התקווה
בת שנות
2000

ניסים שלם

בנאום שנשא בכיכר החטופים | פברואר 2024

בחרנו בחיים ולאורח
אנו בוטח את החזינה
האהובה לנו

לעולם לא נסלח לעצמנו אם לא נחזיר את התקווה ואת הנפשות שנמצאים בבורות עזה.

יש חלוקי דעות זה מובן ומקובל אבל כולנו תמימי דעים שאותם צריך להחזיר אחר כך יהיה לנו את כל הזמן להמשיך ולדון על כל מיני צעדים כאלה ואחרים

לאנשים היקרים שנמצאים מתחת לאדמה אין זמן, צריך להשיבם לביתם למשפחתם כמה שיותר מהר שיחזרו להשתקם ולחיות, אנחנו עם יחיד ומיוחד אור לגוים עם שדואג לבני עמו, כל חייל שנופל כאילו הוא הבן של כולנו והכאב גדול, ובשעת משבר אנו רואים את הרוח ההתנדבותית והעזרה בכל התחומים, ואני גאה, גאה להיות חלק מזה, מהעם הזה, גאה להיות יהודי וגאה במדינת.

ישראל היא המדינה שלנו, אז אנא בואו נביא אותם הביתה, נביא את יקירנו נביא את התקווה ואולי אוכל להתחיל לנשום שוב.

עם ישראל חי.

מדינה יקרה שלי,
127 ימים מהשבת הארורה,
127 ימים של סיוט מתמשך.

הגוף והנפש שלי מבקשים הצלה אני שומע את הקריאות של בני עמי צועקים ממעמקי האדמה, האופל סוגר עליה, וליבי איתם.

אני מנסה לנגב את הדמעות שלהם, שם את פרצופי קרוב ומרגיש את הקור ואת הכאב, אנשים יקרים שבשבת של חג נלקחו למקום חשוך ואפל, מוחזקים בתנאים הכי קשים שיש ללא אוויר ללא אור ללא תנאים מינימליים, מחשבותיי וליבי אתכם חש את הקור בעצמותיי קור שהוא בלתי נסבל שמקפיא את הנשמה.

אני עברתי ימים קשים מנשוא, עברתי דברים שאין לתאר, המכות היו קשים והאיומים בלתי נסבלים אבל הלבד המקום הסגור ללא אוויר והפחד הגדול שלוה אותי בתקופה החשובה ומאותה שבת החמצן לא מצליח להיכנס ואני אומר דיי, מספיק חייבים להחזיר לחשוב על האנשים היקרים שלנו להחזיר את התקווה כמו שנאמר ביציאת מצרים שכל אחד חייב לראותו כאילו הוא זה מבני ישראל, ואנו צריכים להרגיש כאילו אנחנו כולנו השבויים כולנו עם אחד חפצי חיים.

...
תקווה זה לא אופטימיות,
זה לא פסימיות,
זה לא קשור בכלל.
תקווה היא דבר בלתי מותנה.

מה ההבדל בין אשליה לבין תקווה? הם נראים כבני דודים, אבל ההבדל הוא שאשליה סוגרת ותקווה פותחת. איך אתה מבחין באשליה? שאחרי שאתה אומר אותה, אין לך במה לעסוק יותר. הכל פתוח, הכל סגור.

תקווה, איך אתה מאבחן אותה? היא שואלת שאלות קשות. ואנחנו יכולים וצריכים להתפלל שיהיו הרבה אנשים שהתקווה מכוונת אותם. כלומר, שהם יודעים לשאול שאלות, שאלות קשות, ויודעים לתת תקווה כמו שבועת הרופאים. שבועת הרופאים היא אבסורדית מכל מבחינה, הרי כל פציינט ימות. אז איך אתה נשבע לחיים כשאתה יודע שהפציינט שלך ימות? זו תקווה, זה לא חיזוי.

ואני מציע לחזאים להוריד את המפלס קצת ולמקווים להרים את המפלס.

מתוך שיחה עם מוקי צור | 25.10.2023

איכה

יגל הרוש

איכה בארי / הפכה לקברי
 ויום מאורי / הפך שחורי
 והשחת כל פרי / ונהפך שירי
 עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה תורה / ערוכה וסדורה
 וכל פארה / לא עמד לעזרה
 וביום הדרה / השחת תארי
 עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה ישראל / ביום קרוא אל
 וחיים שואל / ומהומה קבל
 זקן ועולל / בדם מתגולל
 וחגו חלל / אויב אכזרי
 עיני נובעה מים / מעמק שבירי

איכה אמהות / וילדות ונערות
 בשבי מולכות / כבימי פרעות
 ונפרצו גדרות / צאן ישרות
 ופסקו מחולות / ונגינות משוררי
 עיני נובעה מים / מעמק שבירי

ואיכה אתמה / בורא רומה
 עד אן אמה / תהיה מהומה
 עד אן קומה / תשפל אדמה
 ועתה קומה / להאיר נרי
 ובעין רחמיה / תרפא שבירי
 ועיני הנובעת / תשקה בארי

פתוחים יכולים להביא רק רצחנות ואובדן? היעד נותר אותו יעד. אני מבין כיום שלא נוכל לחיות לצד ארגונים ששמים רצח ישראלים כמטרת על.

השמדת הכוח הצבאי והמדיני של חמאס היא מטרה קריטית, לטובת ישראלים ופלסטינים. כל זה לא אומר שוויתרתי על ערכי השלום והאחוה שאני נושא. ויתור עליהם יהיה ויתור על חיים במזרח התיכון למשך דורות. אם אני מבקש להמשיך את החיים של משפחתי, שהגיעה מסוריה ולוב, לדורות קדימה במזרח התיכון, הרי שאסור לי לוותר על התקווה הזו. הרי שזה היעד היחיד הראוי לשמו. הרי שעם כל הקושי, עלינו לייצר מאבק ומלחמה שאיננו "יהודים מול ערבים", אלא שוחרי שלום וכבוד האדם מול מי ששמו את האלימות והרצחנות ורצח העם כנר לרגליהם הבוקר הזה אני כותב בדמעות, אבל גם מתוך תקווה ואמונה. האור של וויאן סילבר ז"ל לא כבה ולא יכבה. אני מאמין.

אף פעם לא כתבתי מאמר מתוך דמעות. וויאן סילבר, החברה, השותפה, המגדלור החזק של עוטף עזה שכיוון לערכי שלום, צדק ושוויון, נרצחה בידי בני עוולה. וויאן נרצחה, אבל האור שלה דולק ומחדד את הדילמות הערכיות שלנו בימים אלו והמחויבויות שלנו, דווקא בימים קשים כאלה.

וויאן הייתה חברה ושותפה ובעיקר מחוללת רוח גדולה של אופטימיות ותמיכה במנהיגות לשלום באזור שלנו.

עוטף עזה הוא אזור מלא בפעילי שלום, שהיו עם העיניים לעזה, חאן יונס ורפיח. בקיבוץ בו אני גר, נירים, נפתח כל ערב יום העצמאות בשיר השלום של נירים שייחל לחיים משותפים, לגבולות פתוחים ולקשרים בין הקיבוץ לתושבי חאן יונס, הקרובה כל כך.

האם החלום הגדול הזה נגוז בשמחת תורה? האם הבנו שגבולות

**וויאן סילבר נרצחה, אבל האור שלה דולק ומאיר את ערכינו
הספד שנשא אבי דבוש, קיבוץ נירים**

שבוע טוב מניו יורק. "איך יוצאים מחושך לאור?", כך שאל הרב חיים סמפסון. לשאלה הקשה שלו הקשיב קהל של כ-1,000 איש שהגיעו מכל רחבי העולם לשבת של ארגון "פרוג'קט אינספייר".

מכל ההרצאות והשיחות בשבת - הרגע הזה נראה לי משמעותי במיוחד "אז איך יוצאים ממשבר לתקווה?", המשיך המנחה. "הרי יש היום כל כך הרבה עצב ושכול. אני רוצה לספר לכם על ילד בן 5 שאיבד בשואה את שני הוריו.

הוא נאלץ לעזוב את הבית המוכר והאהוב שלו, ויחד עם אחיו הגדול הוא עבר ממחנה עבודה, לצעדת מוות, לרעב, לקור, לאימה יומיומית. בגיל 8, בסוף המלחמה, הוא לא ידע אף שפה. ילד שסוחר גופות במחנה בוכנוולד במקום ללכת לבית הספר, פשוט לא יודע לקרוא ולכתוב. הוא עלה לארץ ישראל באונייה ואז נשלח מייד למחנה מעצר בעתלית.

איזה עתיד הייתם חוזים לילד כזה? ילד יתום, עזוב, עני, בלי השכלה, עם טראומות ופחדים בלתי נתפסים. אני רוצה להזמין את הילד הזה לבמה. הוא כבר בן 87. קוראים לו הרב ישראל מאיר לאו. הוא השתקם ולמד והתקדם, הוא התחתן והקים משפחה נפלאה, הוא היה הרב הראשי לישראל, הוא יושב ראש מועצת 'יד ושם' והוא אחד הדוברים המפורסמים למען ישראל ולמען העם היהודי, בכל העולם.

הרבה ילדים בבארי, בשדרות, בכפר עזה, יכולים להסתכל על הסיפור שלו. זה לא סיפור אישי של הילד ישראל. זה הסיפור של עם ישראל. יש לנו הוכחות חיות, בדורנו, ליכולת לצאת מאסון לתקומה. זוהי זכות לשמוע מהרב לאו את סיפורו, סיפורנו, במיוחד בימים האלה".

בשורות טובות.

סיון רהב מאיר

”ובהערת בני אדם והתעוררותם אל
אהבת המקום ההוא הקדוש ינחץ
הענין המיוחל, שכר גדול וגמול רב,
כמו שנאמר:

”אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה
כי בא מועד, כי רצו עבדיך את אבניה
ואת עפרה יחוננו”

רוצה לומר כי ירושלים אמנם תבנה
כשיכספו בני ישראל לה תכלית
הכוסף עד שיחוננו אבניה ועפרה.”

ר' יהודה הלוי זצ"ל

אחרי החגים

אביתר בנאי

אחרי המלחמה
נתקע בשופר תרועת ניצחון
שברי זיכרון
נצום
נתפלל
נשב בסוכה
נרקוד עם דגלים
הכל מהתחלה
לזכר החגים שנשכחו המומים
מוטלים בצידי הדרך
לצד בנינו ובנותינו

חילון בזמן מלחמה

חינוך להומניות בעיתות מלחמה

יגאל אלון

"גם לעת מלחמה ותקופות חירום, עלינו לראות בהם (הפלסטינאים וארצות ערב) את שכני הקבע שלנו ואת בעלי הברית של מחר..."

... דווקא משום שידענו שנים ארוכות של התנגשויות ומלחמות, חובה עלינו לחנך את הדור הצעיר ואת העם כולו על רעיון השלום, שהוא לפי שעה בבחינת "והיה באחרית הימים".

השלום איננו רק יעד הומאניסטי ומדיני נכסף. האמונה בו אהבתו וקיום מדיניות של שלום, דרושים לנו לא רק לצורך מדיני... אלא כצורך יהודי - פנימי של דורות הצעירים.

אסור שהני הנעורים יתייאשו מן השלום. דור שיחדל להאמין בשלום, יחדל להאמין בפתרונות מדיניים, וישליך יהבו על המלחמה המתמדת כדרך קיום יחידה ...

כעם ראציונאלי האמון על ערכי מוסר וכבעל מסורת הומאניסטית ארוכה ועשירה מעין כמוה, מסוגלים אנו בהחלט להחזיק בשני הדברים: לראות בהתגוננות אמצעי ללא תחליף לעת חירום, ולראות בשלום מטרה לעצמה - אחת הראשיות במטרותינו הלאומיות..."

להיות ערבי ישראלי בימים כאלה זה מורכב.

אני חושבת שבימים של הסלמה ומלחמה המורכבות עולה שלב. זה לא שהיא לא קיימת לפני, היא פשוט עולה שלב, לפעמים היא מאוד מפחידה", סיפרה. "ראיתי את העליהום על לוסי בעקבות 'מיעוט' התבטאות ברשתות, ואני רואה את זה לא מעט.

יש תחושה שרודפים אנשים ברשתות, וזה מגיע מגופים גדולים בעלי עוקבים והשפעה שרוצים לבוא בחשבון עם אנשים שפשוט לא עשו כלום. יש ערבים שמפחדים להתבטא כי הם מרגישים מאוימים משני הצדדים. כשאתה רוצה לגנות רצח, כי אף אדם שפוי לא תומך במעשים כאלו, אתה חושב פעמיים שאולי יאיימו עליך או על המשפחה בגלל שלקחת צד.

זה בכלל לא עניין של צד או לטובת מישהו. העניין זה לגנות רצח ומעשים נתעבים וזוועתיים כאלה.

כל אדם שפוי יגנה, אז לא צריך להיות בשום צד כדי לגנות את זה. תחושת ההזדהות שכל ישראל גוף אחד החזיקה יום אחד, ואז התחילו כל מיני תרחישים וזה לגיטימי כי זה מרקם עדין גם בלי הסלמה.

בתור ערבי-ישראלי אתה צריך להוכיח את חפותך על לא עוול בכפך. תוכיח שאתה חף מפשע, אבל על מה, למה? אני לא חושבת שאזרח יהודי צריך להוכיח בשעה הזו שהוא יותר נאמן. כששמים את ערביי ישראל במקום הזה אתה מרגיש באיזשהו מקום ששמים אותך בחוסר שייכות.

טיל לא מפספס בית בגלל שהוא יודע שיש שם ערבי, טבח גם בערבים-ישראלים, בבדואים, בנשים עם חיג'אב.

מתוך כתבה על **ולארי חמאתי**

חינוך מוביל ריפוי חברה ד"ר חיים פרי

חינוך שמשקפות את הרוב שתופס את השסע כאיום קיומי.

חינוך מוביל ריפוי - דורש מחנכים מודעים לצומת ההיסטורית שבה אנחנו מצויים.

חינוך מוביל ריפוי - מחייב תודעה היסטורית ותודעת שליחות.

תודעה היסטורית שכורכת חורבן, גלות, גאולה עם תקומת המדינה.

התקומה שהולידה מגילה - מגילת העצמאות, שהיא בפועל מצפן לדורות מצפן שהשאירו לנו המייסדים.

כבר הראו שהמגילה אינה כליל השלמות.

כך או כך, זה מה שהנחילו לנו, והיא המחייבת.

מחנך עם תודעת שליחות של היות חוליה בשרשרת דורות, הוא מחנך שמעביר לתלמידיו את המצפן של דור המייסדים.

את תוכן המגילה, המצפן.

מצפן שלאורו נלחמו ומסרו נפשם רבים, רבים כל כך.

ביודעם,

שמצפן של אומה אינו בר המרה.

שמצפן של אומה שייך לנצח.

עוברים עלינו זמנים קשים. זמנים גורליים, שכמותם לא היו.

נשיא המדינה אמר על המצב כי זהו מצב של להיות או לחדול. מצב שבו, לדבריו "יש לממש רגע חוקתי מכונן שיצמיח ויבנה אותנו שנים ודורות קדימה."

אבל, האין זה גם זמנו של הרגע החינוכי המכונן? הרגע שיצמיח ויבנה את הדור הצעיר לשנים ודורות קדימה?.

כאנשי חינוך, ומעבר לעמדותינו במחלוקת שקורעת את העם, כל אינטראקציה עם התלמידים היא רגע מכונן - רגע שאמור לבנות אותם קדימה לשנים ודורות קדימה.

תמונת העולם ותפיסת מקומם בעולם מתגבשת לעינינו, והיא שמכוננת את מי שיהיו מחר.

מתוך הבנה שכך הדבר נכון יהיה להוסיף היום למוטו שלנו מילה והיא ריפוי, לאמור, "חינוך מוביל ריפוי חברה".

זו השעה להאיר בזרקור חזק מול כל מה שקורה את האופי חוצה המגזרים של "דרך כפר". של עשרות קהילות

ויהי אור רוחמה בן יוסף

אז איפה אז למה ואיך הכל קרה
 קשה להיות בהסתרה שבתוך ההסתרה
 דווקא בתור יהודיה מאמינה
 מחויבת לחזור שוב ושוב בשאלה
 לחפש מחדש את פניך
 מה אני בלעדיך
 ואתה משתנה בתוכי
 כי כשאני בוחרת לגדול אתה גדל איתי
 אז איפה היית בבוקר ההוא
 שמש של חושך, ימים של תופת,
 לא באת.
 אנחנו באנו
 גיבורים גיבורות, מדליקים אבוקות
 מתאמצים להיות אמיצים
 מנסים לאחות את השברים
 לחבר מיליוני רסיסים שהתנפצו בלבבות
 מוסרים את הנפש בכלכך הרבה צורות

 נס לא קרה לנו
 פח שמן לא מצאנו
 לעמק ירדנו, ההרה עלינו, בסלע חצבנו עד דם
 ויהי אור

אחים שלי נלחמים בחרבות ברזל
 כולנו נלחמים עם חרבות של אור
 כל אחד בחזית שלו עומד
 כולנו יחד מגרשים את השחור
 עם ישראל, הניסיון הזה מרים אותנו
 כמה כל אחת יפה, כל אחד מתוק
 בדיוק כמו שהוא חלק בפאזל

ביחד זה שלם, ביחד אלוהים גדול.
הניסיון המר ממוות מאיר אותנו
אתה החיים שזוהרים דרכנו
אנחנו הנס אנחנו הנס אנחנו נהיה הנס
נס לא קרה לנו
פח שמן לא מצאנו
לעמק ירדנו, ההרה עלינו, בסלע חצבנו עד דם
ויהי אור

אנו נושאים לפידים בלילות אפלים
זורחים השבילים מתחת רגלינו
ומי אשר לב לו הצמא לאור
יישא את עיניו וליבו אלינו לאור, ויבוא

נס
קרה לנו
במקום פח שמן, מצאנו אותנו.
לעמק ירדנו ההרה עלינו בסלע חצבנו עד דם..
ונהיה האור

אחד האירועים החינוכיים שעד היום איני יודע עם היה "מודע לעצמו" כאירוע מחנך, היה טקס הפרידה מבית הספר בזמן מלחמת העצמאות. אנחנו, ילדי ירושלים, שלא כילדים רבים אחרים בארץ, לא פונינו מבתינו למקום מבטחים בזמן המלחמה.

במקומות רבים התנהל ויכוח סוער בשאלה, אם יש לפנות את האוכלוסייה הבלתי לוחמת בזמן הקרבות. היו מקומות שהילדים הוצאו מהם תחת אש.

בירושלים זה לא קרה. הילדים נשארו בעיר, אך לא בבית הספר. המורה שלנו כינסה אותו ואמרה לנו כי מעתה לא יהיו עוד לימודים, כי יש מלחמה בעולם. היא איחלה לנו כל טוב ונתנה לכל אחד מאתנו מתנה: שקית ובה זרעי צנונית. "זרענו את הזרעים בגינה, יצמחו צנוניות וכך נתגבר על הרעב ונשבור את המצור על העיר".

שנים רבות אני חושב על הפרידה ההיא של המורה מתלמידיה בימי מלחמה כאקט חינוכי חשוב, ובייחוד כשאני רואה צילומים של ילדים המגויסים למלחמות אזרחים, צועדים חמושים שיכורי מוות ואובדן, מנוסים ברצח ובהתעללות. אנו היינו ילדים במלחמה וביקשו מאתנו לזרוע צנוניות. להיות אקטיביים, אך במעין תפילה אזרחית.

מה מידת העזרה שהגישו הצנוניות ליישוב היהודי בירושלים אינני יודע. בגינתי הן לא כל כך צמחו, אך היה כאן מסר ברור של אחריות ובצדו הבחנה בין ילדים לבין חיילים.

הייתה זו תגובה של מחנכים הרואים את צורכי הזמן, מכירים את עולם הילד, לא מורידים מסך אך גם לא מפילים אותו על הנפש במידת היכולת שלהם. היה פה מסר של דאגה ואיכפתיות וגם מסירה מדויקת של מצב עניינים מפחיד, יחד עם לטיפה והצבעה על דרך, על קשר, וקריאה לעשייה.

מתוך 'לידה המתרחשת תמיד'
מוקי צור

הרב נריה, מתוך מאמר בעיתון זרעים

שנת ת"ש, 1940

"בבואנו לפעול נגד השתלטות הייאוש והרפיון, עלינו לזכור כי כח החיים הטבוע באדם עומד לעזרתנו. רצון החיים הפנימי מתקומם גם הוא נגד האדישות המנוונת...

חיי הפעילות מחזירים לאדם את שמחת חייו, את תכנם החיובי. יש איפוא להמריץ את המשמעת הפנימית, הפעלה דייקנית של העדה, החבריא, הסניף... תכבד העבודה על האנשים ואל ישעו בדברי ייאוש.

דרך זו מביאה לפעמים לידי בגרות מוקדמת, עיתים היא נוטלת הרבה מרעננות הנעורים. אולם מוטב שתבוא זו, במקום הדיכאון המבקש לעקור הכל..."

סוכני תקווה

זוהר ברונשטט (מנהלת מרכז הפעילות של "כנפיים של קרמבו" שהוקם באילת)

מופעלת אזעקה בעיר. 30 שניות זמן התרעה. עשרות אנשים רצים לכל עבר, ילדים בוכים, רועדים, צועקים, שותקים. הכאב ניכר. הטראומה עוד כאן. חולפות עשר הדקות של זמן ההתגוננות, ואנחנו בטוחות כי כל אותם ילדים יחזרו לחדרים שלהם עכשיו, ירצו להתחפר ולהעלם וההפנינג שלנו יישאר יתום. אבל האמת היא שבאותו הרגע הילדים האלו מלמדים אותנו את השיעור הגדול ביותר למלחמה הזו - לנו כאנשי החינוך יש את האחריות לשמור על ילדים - ילדים. כמות המשתתפים בהפנינג מכפילה את עצמה, החצר מתמלאת בילדים שבאים לשחק ולהשתטות, אותם ילדים שעד לפני רגע חוו פחד קיומי מצביעים ברגליהם כאילו מבקשים- תשמרו עלינו תמימים.

חודשיים לתוך המלחמה. יושבות בלובי של אחד מבתי המלון לפגישה מאולתרת עם קצינת החינוך של המלון, מילואימניקית שתפקידה לארגן את ההיבט החינוכי של הקהילה שפונתה. מחליפות רשימות בינינו עם פרטים של ילדים ומנסות ביחד להבין איך בתוך הכאוס אנחנו מרבות את הטוב. ואז מגיע ילד, רכוב על קורקינט, ושואל אותנו: "מתי מנצחים את הרעים? עוד מעט כבר חנוכה". אני עונה שאני לא

6:29 בבוקר, מתעוררים לאזעקה ראשונה, וכתבי החדשות בעצמם לא יודעים עדיין מה קרה. ואז מתחילים להגיע סרטונים, ושיחות טלפון שמשודרות בלייב בחדשות - ויש בך משהו קטן שמתפלל שזה פייק ניוז, מרוב שהלב לא מסוגל להאמין שהזוועה הזו יכולה להתרחש. ואנשים מתגייסים למילואים, והמדינה מכריזה מלחמה, ואנחנו הדור הצעיר שקרא על מלחמות במקרה הטוב בבגרות בהיסטוריה - נדרש עכשיו לעמוד לדגל. הלוחמות והלוחמים לקרב, ואנשי ונשות החינוך לקרב על הנפש של הילדים והילדות. האחריות להיות סוכני תקווה הרגישה בשבעה באוקטובר כמו המשימה הקשה בעולם. איך אפשר לחייך, לשחק ולהאמין בטוב שבאדם כשבחוץ מתרחשות כאלו זועות?

חודש וקצת לתוך המלחמה. ואנחנו מגיעים לאילת. בעיר שיש בה 58 בתי מלון ובהם גרים משפחות מפונות ממועצה אזורית אשכול, שדרות, שלומי וקריית שמונה. עיר של פליטים בארצנו. בתי מלון מפוארים עם קהילות עצובות. אנחנו לובשות את חולצת התנועה שלנו מבוקר עד ערב, וצוחקות - כל אחד והמדים שלו בתקופה הזו. החלטנו לערוך הפנינג. ההפנינג נקבע לשעה 16:00, ובשעה 16:06 דקות

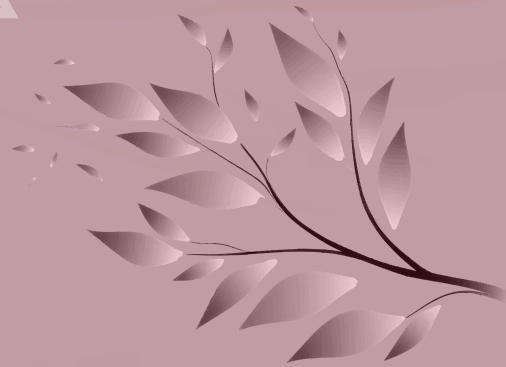
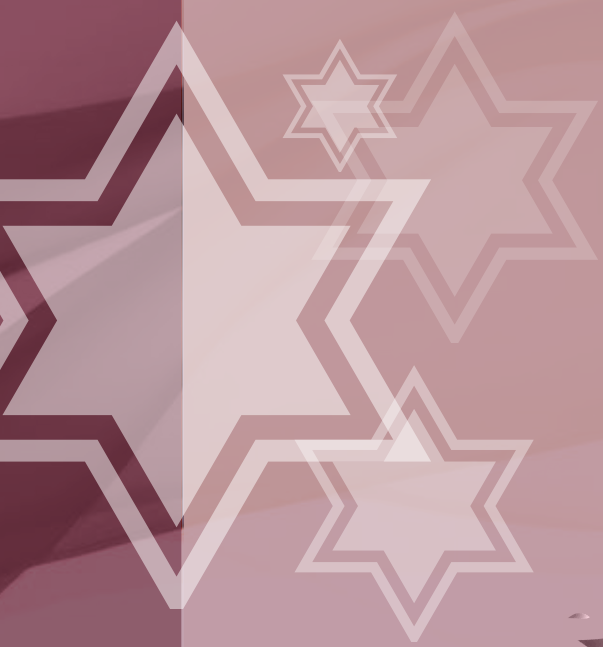

כאן סביב מרכז הפעילות שלנו- שהוא כביכול רק מרחב לילדים, אבל לגמרי מרכז של נחמה, של קהילה, על הילד שיתחפש היום לגיבור העל ויחזור לאבא קצת יותר שמח, ועל האחריות שלנו כתנועה להיות מקום מפלט מצרות העולם - לשמור על האושר, לראות את האדם על כל תחושותיו ולאפשר מרחב של נחמה.

חצי שנה לתוך המלחמה ואנחנו מבינים שהאחריות שלנו כתנועה היא רחבה בהרבה ממה שחשבנו. חלק מהמשפחות המפונות חוזרות לבתיהן, אורזות את חולצות התנועה שקיבלו מאיתנו במרכז באילת וחוזרות איתן לבתיהן בעוטף ובשדרות. חולצות התנועה האלו מסמלות שייכות ובית, אבל גם מסמלות תקווה ואופטימיות, אמונה באדם ונחמה. זה נכון לגבי הילדים, זה נכון לגבי המבוגרים, זה נכון לגבי עצמנו. המלחמה הזו שינתה אותנו. הבהירה לנו שלאנשי חינוך אין את הפריבילגיה להיות פסימיים. גורדון אמר פעם "לא יהיה ניצחון של האור על החושך כל עוד לא נעמוד על האמת הפשוטה, שבמקום להילחם בחושך, עלינו להגביר את האור." אין לנו, לאנשי ונשות החינוך אלטרנטיבה אחרת - עלינו להגביר את האור. עלינו למצוא את הכוחות, גם בשעה הקשה ביותר - ולחפש ניצנים של אור, להרחיב ולהפיץ אותם, כי חייב להיות פה טוב יותר, ועוד ננצח את הרעים - כי הבטחת, ואין אפשרות אחרות.

יודעת מתי בדיוק, אבל מבטיחה לו שאנחנו ננצח. בלב שלי אני מתכווצת כי זו בדיוק השאלה שאני תוהה לגביה כל יום מחדש, אבל גם מבינה שלא סתם הוא בא אלינו עם השאלה הזו- עלינו האחריות להחזיק את האופטימיות ואת העתיד שעוד יבוא כאן. אותו הילד מתרצה מהתשובה הזו וממשיך לרכב הלוך וחזור בשטחי הלובי כמעין תחליף לשבילי הקיבוץ, ואני ממשיכה עם השאלה הזו ועם האחריות שהטיל לי על הכתפיים ואני לוקחת הלאה.

שלושה חודשים לתוך המלחמה, מרכז הפעילות שהקמנו כבר עומד על רגליו- יש קהילה שלמה שנוצרה סביבו- ילדים עם ובלי מוגבלויות שבאים לשחק ביחד ולהנות, הורים שנהנים מפינת קפה שהקפה הוא רק התירוץ בה לחוויית ביחד ומדריכות שמוצאות בפעולה מרחב אסקפיזם טהור. בכל תחילת פעולה אני מוודאת שהמיגונית המקושטת נגישה ופנויה לנו ומתפללת שלא נזדקק לה גם הפעם. אחד האבות מגיע לפעולה להביא את בנו. האבא הזה, שתמיד הגיע עם מבט עצוב בעיניים, מגיע היום עם חיוך של תקווה. אני עונה ששמחה לראות אותו ככה וממהרת לאסוף את הבן הקסום שלו ולהכניס אותו לפעולה שסיפור המסגרת שלה הוא גיבורי על. אני תוהה על הקונטקסט של גיבורי העל בתקופה בה אנו חיים. על האושר של האבא, על העובדה שבכלל שמנו לב להבעת פניו שהשתנתה, על הקהילה שיצרנו

סולידריות ורעות

לגזור ולשמור

נעם חורב

את השיר הזה
 יש לגזור
 ולתלות על המקרר
 כי אחרי שהכל ייגמר
 אחרי שעשן השריפה יתפזר
 אחרי שספירת הנופלים תיעצר -
 אנחנו נשאר.

ואסור שנשכח
 איך נתנו כל כך
 אחד לשני
 איך ישב ימני עם שמאלני
 קיבוצניק עם עירוני
 דתי עם חילוני
 איך הסתדרנו -
 גם אתה וגם אני

שלא נתקבץ רק סביב אסונות
 שנמצא בנו את האומץ להשתנות
 שנזכור גם אחרי שהכול יירגע
 אין לנו קמטים מיותרים לדאגה

שנחרוט על העור
את צוואת הרוקדים
שלנצח נהיה פה מאוחדים
שלא נתפתה לפוליטיקה זולה
שנלך בדרכי מחילה וחמלה

שלא נחזור על אותה הטעות
שגם בתוך מבוכי המציאות
נחפש את הטוב
כבר מעכשיו
שלא נגלה בסופו של הקרב
שהכל היה בעצם לשווא

את השיר הזה
יש לגזור
ולתלות על המקרר
כי אחרי שהכול ייגמר
אחרי שעשן השריפה יתפזר
נצטרך לבנות חיים
ממה שישאר.

חכם נתן עמינדב יונה קאסוטו הי"ד, רב העיר פירנצה

זכרון לנתן מתוך 'החכם היומי'. ציון הילולתו ביום י"א שבט תש"ה 1945.

עם ישראל עובר אחת מן השעות הנוראות ביותר בתולדותיו. דווקא בשעה זו, עלינו לחזק את קשר האחים שבינינו. עלינו להחיל את תחושת האחוה, המשתמעת מתפילתנו היום, בראש ובראשונה בתוך הגרעין המצומצם שלנו. רק אם נהיה ערבים זה לזה, אם ניטיב זה עם זה, נוכל לעמוד אל מול הרשע השואף לחסלנו.

בכדי לרכוש את האחדות של העם, לכל תפוצותיו, אנחנו דורשים מכל רב, סופר, מטיף, חכם, וסתם הוגה דעות שבנו, כי יסתלק מהקנטור, הוויכוח, והניצוח. בשעה הרת עולמנו זה, נתבעים אנו לסלוח כל אחד לשני, לוותר ולבלתי להקפיד, כי שקולים האחדות והשלום במחננו, כנגד כל המצוות שבתורה

שחרור החטופים - חובתנו המוסרית

גילוי דעת ציבורי: (פורסם ב"הארץ")

במהרה ובשלום, לצד מאמץ המלחמה. מלבד היותו חובה מוסרית, שחרור החטופים חיוני להרחבת חופש הפעולה של צה"ל כנגד האויב.

כל אחת ואחד מהחטופים הוא בשר מבשרנו; קרוב, חבר ושותף של אלפים מאתנו; תרם, תורם ויתרום לחברה הישראלית ולמדינה בדרכים רבות. כולנו רקמה אנושית אחת חיה!

אסור לנו לאבד אותם. איבדנו מספיק. "כל המאבד נפש אחת מישראל... כאילו איבד עולם מלא". כתוב בתלמוד: "פדיון שבויים מצווה רבה היא"

והרמב"ם הגדיל לומר: "אין לך מצווה רבה כפדיון שבויים".

יהודית עתיקה זו - חשובה ודחופה היום מאי פעם.

לא נפקיר אותם!

ממשלת ישראל, אזרחי ישראל, הדעת לא סובלת את המחשבה על למעלה מ-230 ישראלים שנמצאים כבר ימים רבים בשבי בעזה. ביניהם חיילים ואזרחים, גברים ונשים, תינוקות, ילדים ונערים, קשישים, חולים ופצועים. בשולחן ערוך נכתב: "כל רגע שמאחר לפדות השבויים... כאילו שופך דמים".

קביעה זו מקבלת משמעות מחרידה לנוכח מצבם הרפואי של כמה מהחטופים, שעלולים לאבד את חייהם בכל יום, אם לא יקבלו את הטיפול הרפואי והתרופות מצילות החיים להן הם זקוקים. לא מפקירים פצועים בשטח!

כל החטופים עלולים בכל רגע להירצח על ידי שוביהם או להיפגע בשוגג מאש כוחותינו.

עלינו לעשות כל שניתן לשחרור כל החטופים, ללא יוצא מן הכלל,

**דברי ההספד של איציק עובדיה
לסא"ל סלמאן חבקה ז"ל, מג"ד 53
שנפל בקרב בצפון רצועת עזה ב-2.11.2023.**

סלמאן אחי הגיבור, עוד שבוע של מלחמה ומחיר האובדן קשה מנשוא.

רק השבוע שלחת אלי את אגרת המפקד וכתבת לחיילים שלך: 'אנו זוכים בכבוד רב, לצאת ולהגן על הבית, כשהעיניים נשואות אלינו בכדי לשמור על חירותה וריבונותה של מדינת ישראל.

הדגשת ברוח מנהיג יוצא דופן ואמרת להם: 'אתם, אחיי לנשק, לוחמים ומפקדים, בסדיר ובמילואים, נלחמתם בעוז פרוץ המלחמה ונמשיך להילחם בנחישות בקטלניות, ביוזמה ובחתירה למגע, נשמור על צלם אנוש מוסרי וערכי, כמצופה מאתנו, מצבא ההגנה לישראל'

החיילים שלך, סלמאן, היו הכי חשובים לך, כל אחד מהם, ואתה היית מקור השראה עבורם ועבור הגדוד כולו כשאמרת להם: 'מותג 53 נועד להוביל ניצחון, זאת שעתנו, לקרב ולניצחון, לקרב ולניצחון אני סומך עליכם ובטוח ביכולותיכם! ברעות ואחדות לוחמים'."

סלמאן, הדוגמה האישית והערכים החזקים, הם שהובילו אותך להיות גיבור.

סלמאן גיבור ישראל. תהה נשמתך צרורה בצרור החיים.

הכי יהונתן, מסע התאהבות מחדש.

חגי לובר

לפני שמחת תורה,
תל אביבים רואים בדמותו היצהרניקית של יהונתן הדתה, השתמטות, כיבוש,
וזרות.
אם יהונתן היה עובר אז בתל אביב, בפאותיו, בזקנו ובציציותיו המתבדרות,
הוא היה עלול להיות מושא לצעקות ומבטי בוז.

לאחר שמחת תורה,
תל אביבים מוצאים בפניו של יהונתן תום ויופי, שמחה וגבורה הקרבה
ומסירות נפש.
מוציאים מכספם הפרטי לציור קיר של דמותו של יהונתן, בעיר תל אביב
למען לא ישכחו את טעותם.
הגרפיטי על קיר ברחוב שוקן צויר אתמול בערב על ידי צוות מקצועי שנשכר
במיוחד לשם כך.
מן הראוי, שאנחנו, אנשי ההתיישבות שחטאנו באותו חטא של שטחיות,
נלמד מאחינו התל אביבים, ונצייר אצלינו בבית, בבית אל, ביצהר, בשילה
ובקדומים את דמותם של אחינו היפים הגבורים והטובים, בעלי העגילים
והקעקועים שכיפת שמיים לראשם וליבם בוער באהבת ישראל ובאחוות
לוחמים, את ניצן, רועי, עידו, בנג'י עומרי ורותם.

מי מרים את הכפפה?

מסע של תיקון

מסע של עין טובה

מסע של התאהבות מחדש.

הכי יהונתן שבעולם.

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם...

"לב אל לב" דוד בן-גוריון

לא במצבות אבנים ועצים נחקוק ונשמור זכר הגיבורים אלא ברחשי הערצה וגאון שיחיו בלב האומה לעולם ועד. הם העזו ויכלו ונפלו - ותפארת מעשיהם תעמוד לעולם, ושמותיהם הברוכים יאירו לבאים אחרינו באור הגבורה והנאמנות העזה כמוות.

ונתייחד בשעה זו גם עם ההורים השכולים שנתנו לעמם יקר - עלומים מופלא זה. אין תנחומים בפנינו לחיי ההוד והעוז שנספו בעודם באיבם. אבל האמהות והאבות השכולים אינם בודדים ביגונם. עם גאול מרכין ראשו בפני אבלם החרישי והגאה.

אך לא ביער עצים אשר ניטע ולא במצבת - אבנים אשר נבנה ייחקק ויישמר זכר הגיבורים אשר נפלו על גאולת עמם ומולדתם. בלב העם היהודי, בלב כל בני ישראל בדורנו-אנו ועד סוף כל הדורות, יחיה זכר הגבורה והתפארת של הגיבורים אשר העזו ויכלו.

פוסט של אלירן אוהיון | 14.1.2024

אני רואה את כל אלו ויוצא מדעתי.
נכון, יש מקרים בהם קשה עד בלתי אפשרי לשפוט.

נכון, יש חיילים שמבקשים בעצמם שששוב אל שגרת החיים.

נכון ונכון ונכון.

אבל אני משהו רק על עצמי: אני פשוט לא מסוגל לשמוח. לא מסוגל לבלות. לא מסוגל.

איך אפשר? אילו האחים והאחיות שלנו היו בשבי היה קשה לנו לדמיין את עצמנו רוקדים, וככה אני מרגיש - האחים והאחיות שלי שם ועד שלא ישוּבו לביתם חיי לא יהיו חיים.

כדברי יהודה אל יוסף אחיו: "וְיַעֲתָה קְבָאֵי אֶל עֶבְדְּךָ אֲבִי וְהַנְעִיר אֶינְנֵנו אֶתְּנוּ, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ - "מי שקשור בנפשו אל עם ישראל לא יכול לתפקד בימים שכאלו.

לנגד עינינו עומדים דבריו של דוד המלך בתהלים "עֲמוּ אֲנֹכִי בְצָרָה".

אנחנו צריכים להיות איתם בצרה - עם אלו שאיבדו את יקיריהם, עם אלו שאיבדו את בתיהם, עם אלו שפוננו מבתיהם, עם החטופים והחטופות, עם חיילי צה"ל שמחרפים את נפשם בעדנו וכם כל מי שבצרה כעת.

....

כל עוד הם בצרה אז אני בצרה. אני חושב שכל עוד יש בעם ישראל מי שמצוי כרגע בצרה עלינו להיות עמו בצרה.

אני רוצה לשמוח, אבל לא יכול לעשות את זה עכשיו.

... מספרים שבזמן מלחמות ישראל בבא סאלי היה שן על הארץ כמנהג ליל תשעה באב ושהיה מניח אבן למראשותיו בכדי שלא ידע מנוחה בזמן שחיילינו נלחמים. באותם נהג לומר לתלמידיו "אם הייתי צעיר הייתי יוצא עם החיילים להלחם ולפחות עתה אשתתף עמם".

מספרים שבבא סאלי היה קורע את חולצתו בעת שהגיעה בשורה על נפילתו של חייל צה"ל, ושבזמנים שכאלו היה אוכל על הארץ ונמנע מבשר כמתאבל על בני משפחתו.

עוד מספרים על מקרה שבו מטוס ישראלי נחטף על ידי מחבלים לירדן, אז הבבא סאלי עסק אך ורק בפדיון השבויים והרבה בתפילות עליהם, על כל החטופים והחטופות שהיו שם ובסופו של דבר גם ניצלו.

הסיפורים הללו, ההיכרות המעמיקה עם סבתא שלי והקריאה בספרו היחיד של הבבא סאלי "אהבת ישראל" מותירים אותי עם התחושה שהצדיק עצמו היה מתאכזב מכל גילוי של שמחה סביב דמותו בימים שכאלה. אני די בטוח שהבבא סאלי לא היה מסוגל לרקוד ולשתות בזמן שיותר ממאה חטופים וחטופות נמצאים שם, בזמן שחיילי צה"ל מוסרים נפשם, בזמן שבו טרם הספקנו לעכל את האסון הנורא שפקד אותנו. ובכל זאת, ראיתי בסרטונים אנשים רוקדים, אוכלים, שותים ושרים כאילו שלא קרה דבר.

השמחה שבה גם אל מחוזות אחרים - מועדוני לילה שפועלים בכל סוף שבוע, ברים פתוחים וקניונים בהם אנו ממשיכים להתרוצץ אחרי בילויים.

יזכור

טבח השבת השחורה תשפ"ד

יזכר עם ישראל את הנשמות הטהורות של בניו ובנותיו, הנאמנים והאמיצים, אנשי העבודה והשלום, קרבנות טבח השבת השחורה תשפ"ד.

נזכר את הנרצחות והנרצחים בבתיהם, בקבוצים, במושבים ובצירים בקהל עוטר עזה, שנפוצו ונכבשו בידי אויב אכזר וחסר רחמים.

את האם האוחזת בשארית כוחותיה בידית דלת הברזל לגונן על משפחתה מפני המזיד שמנגד.

את האב המשליך את ילדיו מחלון ביתם הבוער ומזנק אחריהם וסופג בגופו את קליעי העופרת.

את הרעים הנמלטים בשדה מפני המרצחים ומפלט אין.

נזכר את אמיצי הלב וברי הלבב שנהלצו להגנת הישובים.

את הלוחמות והלוחמים בכתות הכוננות, פקוחי העינים, שקדמו פני אויב בגשקם הדל והשליכו נפשם מנגד.

את החילות והחילים במצבי הגדר, שלחמו בעז, מעטים מול רבים, ונפלו חלל.

את אנשי כוחות החלוצ וההצלה, שרות הבטחון הפללי, המשטרה וצבא ההגנה

לישראל, שחשו מרחבי הארץ לעזרת אחיהם המתקפים וכרעו בשדה הקטל. נזכר את קרבנות הטרור בישובי הנגב המערבי ובפזורה הבדואית, שנה אחר שנה, ועד ליום הזה.

את כל יושבי הספר, את האזרח והחיל, הזר, הגר והתושב, שבגופם היו לנו לגבול יזכר ישראל ויתברך בזרעו ונאבל על זיו העלומים וחסד-הגבורה וקדשת-הרצון ומסירות-הנפש אשר נספו במערכה הכבדה. יהיו חללי השבת השחורה חתומים בלב ישראל לדור דור. נאמץ אל לבנו את החיים, שורדי התפת ונצולי מעשי הזנעה.

את החטופות והחטופים הפלואים במרתפי עזה ואת הנעדרים שגורלם עוד לא נודע.

את הקשישה והחיל, את הילד והנערה, את בני המשפחה שנשבו יחדיו, את האם ללא עולליה ואת התינוק ללא הוריו.

הנה נשואות עיניהם אלינו, ואל דמי לנו עדי ישובו לגבולם.

נאמץ אל לבנו את הילדות והילדים שגדלו בצל הר געש ונקלעו לתפת המתפרצת.

את הפצועות והפצועים בגוף ובנפש.

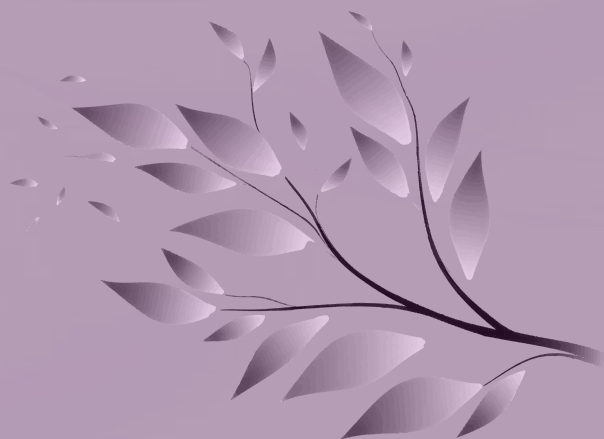
את החרדים לשלום יקיריהם החטופים והנעדרים.

את היתומות והיתומים, האלמנות והאלמנים, וכל יודעי השכול.

את פליטי החרב, קהלות ישראל על אלפיהן, שאלצו לגלות מבתיהם ואין איש יודע אימתי יוכלו לשוב.

אל ישקט ואל ינחם ואל יפוג האבל עד ישוב ישראל ונאל אדמתו השדודה, וישב עליה לבטח ובשלום לדור דור.

צדקת דרכינו

מתוך נאום בפני בית הנבחרים

עזר ויצמן, גרמניה 1996

הסכסוכים הרצחניים המתרחשים בה בדורי. רק 150 דורות עברו מעמוד האש של יציאת מצרים ועד עמודי העשן של השואה. ואני, שנולדתי מזרעו של אברהם ובארצו של אברהם - הייתי בכולם:

הייתי עבד במצרים, וקיבלתי את התורה בהר סיני, ויחד עם יהושע ואלהו עברתי את נהר הירדן. נכנסתי לירושלים עם דוד, וגליתי ממנה עם צדקיהו, ולא שכחתי אותה על נהרות בבל, ובשוב ה' את שיבת ציון חלמתי בין בוני חומתה. לחמתי ברומאים וגורשתי מספרד, והועליתי על המוקד במגנצא, ולמדתי תורה בתימן, ושכלתי את משפחתי בקישינב, ונשרפתי בטרבלינקה ומרדתי בוורשה ועליתי לארץ ישראל, היא ארצי שממנה גליתי ובה נולדתי וממנה אני בא ואלהי אשוב. ... אנחנו ושפתינו חיים. אנחנו, שהתנערנו מן האפר, והשפה - שהמתינה בתכריכים של מגילות תורה ובין הדפים של סידורי התפילות - חיים.

הגורל הוליד אותי ואת אחי בני דורי בימים הגדולים בהם שבו היהודים לארצם והקימוה מחדש. שוב אינני היהודי הנודד בדרכי העולם, המהגר ממדינה למדינה, המגורש מגולה לגולה. אבל כל יהודי, בכל דור ודור, חייב לראות עצמו כאילו היה שם, בדורות ובמקומות ובאירועים שקדמו לו. לפיכך עודני נודד, אבל לא בדרכים הנידחות של העולם. עתה אני נודד במרחבי הזמן, נע מדור לדור, נוסע בנתיבי הזיכרונות.

הזיכרון מצמצם את המרחקים. 200 דור עברו מראשית תולדות עמי, והם דומים בעיניי כימים אחדים. רק 200 דור עברו מאז קם אדם אחד ושמו אברהם ועזב את ארצו ואת מולדתו והלך אל הארץ שהיום היא ארצי. רק 200 דור עברו מיום שקנה אברהם את מערת המכפלה בעיר חברון ועד

שאני אומר, ממש כשם שאני ובתי
ונכדי מבינים את דבריהם, שנאמרו
ונכתבו ונשמרו באותן מילים מלפני
אלפי שנים.

בתרמיל הזיכרונות על כתפי ובמקל
תקוותי בידי אני ניצב בצומת
הזמנים הגדול של סוף המאה ה-20.
יודע אני מהיכן אני בא, ומתוך
תקווה וחרדה אני מבקש לדעת לאן
אני הולך.

**נע ונד אנוכי, הולך בעקבי
אבותי. וכשם שאני מלווה
אותם שם ובימים ההם, כך
אבותי מלווים אותי ועומדים
אתי כאן ובזמן הזה.**

**וכשם שאנחנו נתבעים, בכוחו
של הזיכרון, להשתתף בכל
יום בכל אירוע של עברנו, כך
אנחנו נתבעים, בכוחה של
התקווה, להתכונן לכל יום ויום
של עתידנו.**

השפה שנלחשה רק בתפילה,
שנקראה רק בבתי הכנסת,
שהושרשה רק בטקסים דתיים,
שנזעקה בתאי הגזים - בתפילת
"שמע ישראל" - קמה לתחייה.
אני יודע שהגרמנית עשירה ממנה
בתחומים רבים, אבל לא חסרות
לי מילים להביע את רגשותי כאן
ועכשיו. מעולם לא חסרו לנו מילים
בתחום האמונה, האהבה, החלומות,
הגעגועים והתקווה.

... דווקא במאה הזאת, שראתה
אותנו מושמדים ומתים, קמנו לחיים.
בשפה הזאת, שבגולה שוחחנו בה
רק עם א-לוהים, אנחנו משוחחים
בארצנו זה עם זה.

עודנו מתפללים בה, אבל עתה
אנחנו גם מדברים בה וכותבים בה
ועובדים בה ולומדים בה, מתווכחים
בה, מחזרים בה ושרים בה. והנס הוא
גדול שבעתיים, שהרי אילו היו חיים
כיום יהושע הנביא, שלמה המלך
וישו הנוצרי - הם היו מבינים את מה

”לא אָרֶץ נְכַרְיָה לְקַחְנוּ,
לא בְּרִכּוּשׁ נְכַרִּים מִשְׁלָנוּ,
כי אם נַחֲלַת אֲבוֹתֵינוּ,
אֲשֶׁר בְּיַד אֲבוֹתֵינוּ בָּעֵת מִן הָעֵתִים
בְּלֹא מִשְׁפָּט נִכְבְּשָׁה.
וְאַנְחָנוּ, כַּאֲשֶׁר הִיְתָה לָנוּ עֵת,
הוֹשִׁיבוּנוּ נַחֲלַת אֲבוֹתֵינוּ.”

תשובת שמעון החשמונאי, אחרון המכבים, לשליחו
של אנטיוכוס שבא אליו בדרישות טריטוריאליזם

שפוגש מאות צעירים וצעירות מדי שבוע בשנים האחרונות אני גם בטוח שאנחנו מוכנים לזה - יש כאן דור מופלא שיכול להביא לסיום מלאכת הקמת המדינה.

מנין נקבל את הכוח הדרוש שלנו לעמידה בכל אשר צפוי? כיצד מתרוממת אומה אל שעה גדולה שכזו?

יצחק טבנקין היה נוהג לומר שבעת קבלת החלטה צריך כל אדם לחשוב על שניים - על סבו ועל נכדו. איתם הוא מתייעץ ומהם הוא מקבל כיוון.

דורנו עוד זוכה לראות את השארית של המייסדים והמייסדות שלנו, של דור הנפילים לו זכינו. בחושבנו עליהם אין לנו את הזכות שלא להמשיך את המשימה, ולא כל שכן את הזכות לסכנן את הבניין המופלא שבו זכינו.

דורנו נדרש כעת בעיקר לחשוב על הילדים והנכדים שלנו - נותר אותם עם סכסוך הדמים? עם גבולות סכנה? נגלגל אליהם את המאבק בחיות האדם ובצמאי אדם?

חלילה. זה הסיפור שלנו, זה הרגע שלנו - רגע בו נוכל לקבל על עצמנו את המשימה ולהבטיח להם עתיד.

"מה אנו ומה חיינו - העיקר הוא המפעל בו אנו חיים. נכה באויב בכל מקום שנשיגנו, נפריע לממש את זממו. תשובתנו נחושה - נצח ירושלים". (מוש - המפקד האחרון של גוש עציון)

נתבקשתי לתת נקודת מבט ציונית על אתגרי השעה ואמרתי שאנחנו במלחמת העצמאות שלנו, זו שממשיכה כבר 75 שנים וטרם באה לסיומה. כן, אנחנו עדיין באותה המלחמה.

בדרך היו לנו הסכמים למיניהם, הפוגות ומערכות - אך היא טרם הגיעה אל סיומה.

זאת גם נקודת המבט העזתית, כפי שהעיר הבוקר גורם בכיר שם: "מבחינתנו, מלחמת קיום, או נכבה או ניצחון".

אני לא יודע איך הם מדמיינים את הנצחון שלהם אבל יודע איך נראה הנצחון שלנו שיכול להיות רק אחד: היותנו עם חופשי בארצנו. זה טרם קרה.

כעת אנו מחוייבים לעשות הכל בכדי שזה יקרה, וכידוע - זה לא יבוא על מגש של כסף. כי "אין מדינה נתנת לעם על מגש של כסף" כפי שאמר חיים ויצמן במילים שהפכו לשירו המכונן של אלתרמן ובו נערה ונערה מתים האומרים לכולנו "אנחנו מגש הכסף שעליו לך נתנה מדינת היהודים" הנער והנערה הללו שוב פוגשים אותנו כאובים ומייחלים.

בכדי לנצח את המלחמה הזאת ולהבטיח את עצמאותנו בחיים של שלום ובטחון עלינו להתרומם מעל לשעה ולהקדיש עצמנו למשימה. כמי

עמיחי ונינו הי"ד, בוגר ומדריך בתנועת בני עקיבא מפקד ביחידת מגלן, נפל בשמחת תורה בקרב בכפר עזה

מרוות מים ושגב
 כאפיקים בנגב
 רוח גבורה ועוז משובצים
 התגברות בפרטים
 בעוז מתמידים
 שמחה וחסד
 עם קשיחות ודין באגד
 עבדי עמ"י אנחנו
 דבר אין לנו מעצמינו
 מצווים ונשלחים
 להיות הכי מקצוענים
 כל חשבון פרטי מתבטל
 אל מול עזרת ישראל
 ממוקדים אנו בהשתלמותינו
 הרפיון והלאות הלאה ממנו
 וגם החדלון מההכרה של אתה
 בחרתנו
 בהד שזור נצח קוראים אנו
 הננו!

נבואות מתקיימות
 מבשרות, מודיעות
 על תקומת אומה
 במרחבי ארצה
 אתמול זה דוד והחשמונאים
 היום זה אנחנו, לוחמים איתנים
 ומחר אלו כוהנים ונביאים
 מלחמות ה' אנו נלחמים
 לא עוד נהיה נרדפים
 לא עוד ארצות מתים
 כעת הזמן של ארץ החיים
 פנו דרך פתחו שערים
 ויבוא גוי צדיק שומר אמונים
 לתחיית העצמות
 לגאולת העצמיות
 לצמיחה והתחדשות
 למלחמת קוממיות
 והמלחמה דורשת, נדרשת
 רוח מזוככת

מיומנה של חנה סנש

הרגשתי אתמול לחץ חזק וקשה, יכולתי לבכות.

כי הרגשתי - שתי דרכים עומדות לפני.

לחפש את אשרי הפרטי ולהעלים עין מהשגיאות אשר מסביבי או להשקיע כוחות במלחמה הורסת וקשה בעד הדברים שהם טובים ונכונים בעיניי.

נדמה לי שהברירה אינה בידי, טמונות בי תכונות הקובעות את דרכי, אם גם אכיר את כל הקושי והסבל הכרוכים בה.

אבל האם יש בי כוח וכישרון להגשים את כל אשר ארצה? והאם נכון יהיה רצוני?

אל, אם נתת אש בליבי, תן שאוכל לשרוף את הראוי להישרף בביתי, בבית ישראל.

ואם נתת לי עין לראות, אם נתת לי אוזן לשמוע, תן לי גם כוח להצליף, ללטף, להרים.

ותן שמילים אלה לא תהיינה מליצות בלבד, אלא גם תעודה לחיי.

למי הדברים מכוונים?

לטוב בעולם ואשר זיק ממנו בי הוא.

מתוך הספד לפדיה מרק הי"ד

גיסתו של פדיה, יסכה מרק, אלמנתו של שלומי, בקריאה חזקה
שכוונה החוצה כלפי אויבנו ופנימה אל הלבבות של כולנו:

"... ואתה האמנת שתמיד תיהיה איתנו. חלמנו איך תבוא עם האישה והילדים לארוחות שבת, איך יראה פיזית בית החלומות שלך. הבית עם עליית הגג והלפידים, עם המבוך והציורים, עם היצירות היפייפות שלך, עם גילופי העץ והאח הבווער, והנבל שכל כך רצית ללמוד. כל כך הרבה שאיפות וחלומות פדיה לי. בכלל רצית להיות מורה או מחנך ולהשפיע על הדור הבא. כמוכן לא לפני שתתרום את חלקך כלוחם, מפקד וקצין. ואני ראיתי אותך עובר דיגיטל מטורף מאותו הנער שתפעל עם אחותו האהובה, נפשו התאומה פיגוע אכזרי שיצר עולם רק שלכם, לגבר העומד על החומה ומגן על עמו וארצו מתוך אהבה עזה לתורה, לעם ולארץ ולא שוכח רגישות, אכפתיות, מחשבה על האחר, נתינה ללא תנאי ותמורה. אז כן פדיה לי אני מאמינה שאני כותבת עליך את ההספד ושהם האנשים שאהבנו ועדיין אוהבים שוב לא כאן פיזית ללוות אותנו. מצווים לנו ועלינו 'חיי! בדמיך חיי, חיי, חיי בדמיך חיי' ...

ולכם חמאס, אני אומרת: לא תנצחו אותי. לא מהר, לא לאט, לא בגלגול הזה ולא באלף הבאים אחריו, לא תוכלו לנצח ולא תוכלו לנצח של בני עמי של הבטחת אלוהי, לא תוכלו לאור שעוד יצא מירושלים ויאיר לעולם כולו, כי אתם באים אליי בחרב, ואני באה בשם ה', שדמיינתם לכם ברוב טיפשותכם שיכולתם לו, כמו שאמר דוד לגוליית: "אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחָרֶב וּבְחַנְיָהּ וּבְכִידוֹן וְאֲנִי בָא אֵלֶיךָ בְּשֵׁם ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי מִעְרָכֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֲרַפְתָּ."

אנחנו באים מאהבה, וזה הדבר היחיד שיוכל לחושך. ולכם, עם ישראל האהוב והיקר שלי, לכל מי שעומד איתנו מתחת לאלונקה הזאת, אני אומר רק: חיזקו ואימצו. כמו שה' בירך את יהושע, להתחזק, להתגבר ולהתאמץ. לראות את האור גם באפלה הגדולה. "הָלוֹא צִוִּיתִיךָ חֶזֶק וְאִמְץ אֶל תַּעֲרֵץ וְאֵל תַּחַת פִּי עִמָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר תִּלְדָּךְ". "נִצַּח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר".

לפני 20 שנה סירבתי לשרת בשטחים. הפעם התגייסתי להילחם. זאת הסיבה

תקציר כתבתו של **יניב איצקוביץ**, פורסם בעיתון הארץ, 11.1.24

גם אם לא לגמרי מגובשות, וכמו בפירמידת הצרכים של מאסלו, אתחיל מהסיבה הראשונה והבסיסית ביותר: הגנה עצמית. פשוט ככה. האימה הגולמית למראה 3,000 מחבלי נוח'בה חמושים, שאליהם הצטרפו מאות בוזזים, אנסים ורוצחים, מעוררת תחושה קמאית ובלתי אמצעית של הישרדות ...

הקומה השנייה בפירמידה היא קומה רגשית. היא קשורה להגנה עצמית, ... בהגנה על זהות, על שייכות, על הזדהות. ... הקשרים הכי הדוקים של אזרחים עזתים עם ישראלים, היו עם אנשי העוטף .. רצונם ביחסי שכנות ושלוש לא הזיז כהוא זה למרצחים ... עכשיו, שלא תהיה אי-הבנה. גם אם הטבח היה נעשה באנשי ימין קיצוני הוא היה נורא ומטלטל באותה מידה. העניין הוא שרצח מכוון של אנשי שלום, מוכיח ש"ההתנגדות" של חמאס היא ... היא התנגדות לכלל הישראלים.

הקומה השלישית בפירמידה כרוכה ברגשות אשם. ... כלפי אנשי העוטף, שבמשך שנים חוטפים טילים

"מלחמות אינן נופלות מהשמים", כתב ס. יזהר בספרו "גילוי אליהו", "מלחמות הן החלטות". אבל איזו מין החלטה היא לצאת למלחמה? ומה עומד מאחוריה? והאם יש בכלל משהו שיכול להפוך החלטה כזאת למוצדקת?

... דומה כי ההתגייסות לצאת למלחמה אחרי אירועי ה-7.10, לפחות במקרה שלי, היתה כמעט אינטואיטיבית, לא שכלית. ה"החלטה" נבעה מהלם שאיים לשתק את הגוף, מאלם שלא מצא מילים, ומכך שהקרקע החלה לרעוד בתוך הבית. כמו שיונה וולך כתבה: "גופי היה חכם ממני" ...

מה קרה? ממה נבעה ה"החלטה" שלי? מדוע עכשיו? ... האם זה משום שמשך הזמן הארוך נדחס לפתע לתוך קפסולה של יממה מדממת אחת? האם מדובר באכזריות הרבה של המחבלים? האם אלה מעשי האונס וההשפלה? חדות הרצח הברברית וביזוי הגופות? אז מה יום מיומיים?

... יש לי כמה מחשבות ראשוניות,

הצדדים – משל אנחנו איבדנו רק 2,000 והם 20 אלף – היא רדוקציה נוראה של המצב ואי־הבנה מוחלטת של המציאות. מי שקורא להפסקת הלחימה למעשה תומך בהחזרת השליטה לידי חמאס, ובכך הוא ממקם את עצמו בחוגי האנטי־הומניסטים הגדולים ביותר.

... כל מחשבה על העתיד צריכה לצאת מנקודת הנחה שלא נועדנו להיות עם של אדונים, ולא נועדנו לאבד את צלמנו. אין לנו תקומה אם נחריב ונהרוס כמו מחבלי חמאס. ... אבל בכל הסדר עתידי צריך להיות ברור, שלא נסכים עוד לחיות בארץ הממ"דים. לא נסכים שעל גבולנו יעמדו מחבלים רעולי פנים שמחכים ליום פקודה. לא נקבל עוד את כל האחריות רק על עצמנו. חובת ההוכחה נמצאת גם בצד הפלסטיני מלחמות אינן נופלות מהשמים, מלחמות הן החלטות. ובכן, לעתים רחוקות ההחלטות האלה הן צודקות. עלינו רק לוודא שלא יהפכו להחלטות אומללות בידי מנהיגים חסרי אחריות. עלינו לוודא שהמלחמה הזאת לא תשיג רק את המלחמה שאחריה.

הכותב הוא סופר

ורקטות, שומעים חפירות בקרקע וחיים בתוך מציאות הזויה. ... בלי לשים לב מדינת ישראל נהפכה להיות ארץ הממ"דים ...

הקומה הרביעית בפירמידה היא הקומה האישית או הפוליטית, או שתיהן יחד ... האם יכול להיות שכרגע – ואני מדגיש כרגע כי זה יכול להשתנות – הפלסטינים לא רוצים לחיות לצד ישראל? ... בפעם הראשונה בחיי מקננת בי תודעת אויב כלפי אנשי חמאס ותומכיהם. הם האויב שלי, ועל פי מיטב הבנתי, לא תיתכן פשרה עימם. אין זה אומר שצריך להפסיק לחתור לפתרון מדיני בר קיימא (אחרי שיסולקו) ..

הקומה החמישית והשבירה ביותר היא התקווה. מניין נשאב את התקווה להמשיך לחיות במקום כזה? ... לאחר השבת החטופים, לא נסכים לחזור למצב שהיה ב-6.10. לא נסכים שעל גבולותינו יחכו מחבלים חמושים, ולא נקבל עוד סבבי רקטות. ... אלו מאיתנו שקוראים עכשיו להפסקת הלחימה ומחשיבים עצמם הומניסטים – טועים טעות גדולה. שהרי הומניזם נטול הקשר הוא מסוכן. הומניזם לא ביקורתית רק מייצר סטטוס־קו ומביא לעוד קורבנות. ספירת ההרוגים בשני

המלצת התנועה

תנועה	טקסט	נימוק
בני עקיבא	הנני הרב דרוקמן עמוד 18	קריאת ה"הנני" שזעק מו"ר הרב חיים דרוקמן זצ"ל, אשר מקורה באברהם אבינו, מבטאת במילה אחת את המוכנות לפעול למען כל מציאות וצורך כפרטים וכאומה, מתוך תודעת שליחות עמוקה ובמסירות נפש הנושאת באחריות ואהבה רבה לתורה, לעם ולארץ.
האיחוד החקלאי	מתוך נאומו של בנימין זאב הרצל עמוד 20	דרישתו של הרצל שהמעשה הציוני יהיה מתמיד, מחייבת אותנו כתנועה, גם ברגעים האלו, לעשות כל שבכוחנו כדי שמדינת ישראל תתקיים כבית בטוח ליהודים וכחברת מופת.
הנוער העובד והלומד	פוסט של גל גורן עמוד 28	גל גורן, חבר בתנועת הנוער העובד והלומד ובוגר מסלול הנח"ל, נולד וגדל בקיבוץ ניר עוז. במתקפה הרצחנית על הקיבוץ ב7/10 נרצחו שני הוריו, מיה ואבנר ז"ל. בתוך הכאב הגדול וההתמודדות עם האובדן, הוא בחר לסיים את שירותו בצה"ל כמחנך בפרק המשימה הלאומית. את הדברים הללו הוא כתב בעמוד הפייסבוק האישי שלו לקראת יום העצמאות תשפ"ד.
עזרא	המרפא הראי"ה קוק עמוד 34	דמותו של הרב קוק זצ"ל הינה אחת מדמויות המופת של התנועה. הקטע מדבר על קושי ומרפא - המקום של להיות מחובר לעצמך ועם הפנים קדימה למרפא.
תרבות	בקשה חיים גורי עמוד 35	יומיים לפני השבעה באוקטובר, קיימנו ערב לכבוד חיים גורי ז"ל ויצירתו, לרגל 100 שנים להולדתו. לא דמיינו שהנושא של אותו ערב: "שלומי כשלוס עמי" - הלקוח מהשיר שבחרנו להקדיש לאוגדן זה, יקבל משמעות עמוקה וכואבת כל כך. עמדתו הייחודית כמשורר שיצר ופעל מתוך מחוייבות לחברה הישראלית ועתידה, ובחר שוב ושוב לחזור ולחזק את התקווה גם בשעותינו הקשות, מהווה עבורנו השראה ומורשת לפעולתנו החינוכית והתרבותית.

<p>מכתבו האחרון של סמ"ר עדי ליאון ז"ל שנפל בקרב ברצועת עזה 31.1.23. עדי היה חניך ובוגר בתנועת הנוער ה"מכבי הצעיר" בסניף ניל". את המכתב בחר להקריא גם נשיא המדינה בוז'י הרצוג באחד מנאומו.</p>	<p>עדי ליאון ז"ל במכתבו האחרון עמוד 61</p>	<p>מכבי צעיר</p>
<p>ניסים שלם, יו"ר תנועת הנוער הוא אחד מחטופי מלחמת לבנון הראשונה. ישב בשבי הסורי שלוש שנים ושחרר בעסקה. את הנאום הוא נשא באחת מעצרות המשפחות בככר החטופים בקריאה לקדם עסקה.</p>	<p>ניסים שלם עמוד 65</p>	<p>הנוער הלאומי - בית"ר</p>
<p>יום ה-7 באוקטובר טלטל את המדינה כולה ויותר מכל את קהילות העוטף, שרבות מהן שייכות ומזוהות עם התנועה. בתוך השבר הגדול, אל לנו לזנוח את הערכים המנחים אותנו, אפילו אם נראים רחוקים מתמיד.</p>	<p>מיתוך ההספד שנשא אבי דבוש על ויזאן סילבר קיבוץ נירים עמוד 68</p>	<p>השומר הצעיר</p>
<p>הכותב, ד"ר חיים פרי זוכה פרס בית הנשיא על מפעלו החינוכי. הוא ותפיסתו החינוכית הנקראת "דרך כפר" מלווים את תנועת "מדור לדור" מאז היווסדה. הטקסט יוצר הסתכלות מפוקחת על המציאות של ימינו ומטיל את האחריות עלינו הדור המבוגר בתנועה לחנך אדם לאהוב אדם, לחנך לאחדות ולסיפור משותף, אנו רואים את עצמינו כמחנכים בוני מולדת, חוליה בשרשרת הדורות להעביר את "מצפן האומה" לחניכים מדור לדור למען תקומת מדינת ישראל.</p>	<p>חיים פרי חינוך מוביל ריפוי חברה עמוד 76</p>	<p>מדור לדור</p>
<p>זהו, יחד עם מחנכות ומחנכים נוספים מהתנועה ומבוגריה, עזבה הכל והתמסרה לעבודה עם מפונים, צעירים עם וללא מוגבלויות. היא מבחינתנו עדות לכוחה של העשייה ולכוחן של המחנכות בשעה הזו.</p>	<p>זוהר ברונשטט עמוד 81</p>	<p>כנפיים של קרמבו</p>
<p>תנועת הצופים החליטה לציין השנה את הימים הלאומיים בצל המלחמה, בסימן חברה חפצת חיים. כשנדרשנו לעמוד על משמעות בחירת הנשוא המלווה, מצאנו את התשובה בין מילותיו של נועם חורב. בין מילותיו המתארות בשירו את צו השעה הישראלי - להיות מאוחדים/ות גם כשאנחנו לא אחידים/ות, ביום שאחרי המלחמה וכבר עכשיו. זו צוואתם/ן של מי שאינם/ן איתנו, זו משימתנו החינוכית-חברתית.</p>	<p>לאזור ולשמור / נועם חורב עמוד 85</p>	<p>הצופים</p>
<p>זהו טקסט שכתבו בוגרי התנועה, לקראת ציון יום השלושים לאירועי השבעה באוקטובר, מתוך הצורך לתת מילים לאירוע שהיה לנו חסר תקדים כחברה ומדינה. מלבד הזיכרון הוא נושא את התקווה והתפילה לימים טובים יותר.</p>	<p>יזכור טבח השבת השחורה תשפ"ד עמוד 93</p>	<p>המחנות העולים</p>

יש בנו עוד כוח

מילים: יניב פסקל

ידענו כבר
גם המסע הכי ארוך נפתח בצעד
ובאמת שמתגלה לאט
רק להתחיל לנשום אוויר ביחד
כבר נעלם הפחד
לא נוותר

יש בנו עוד כח (גם מהמרחקים,
גם אם קשה)
לב שנפצע ישוב ויתרפא
אני מבטיח (אני יודעת שלא נוותר)
נעבור את הכל

והעולם (תפילה מהדהדת)
ממשיך להסתובב
אחרי החשכה האור עולה (של עם)
ואת תאירי גם כמו כוכב
או נר של חג שזורח
יחד ננצח

כמו צליל עובר בין מיתרים
חיים בחוט קשורים
אני נשאר איתך
יחד ננצח

בלילה קר
כשחושך מגלה את הכאב
עולה אותה תקווה
כמו אש בתוך הלב
והלבד פתאום הופך לשניים
טיפות נהיות למים
לא נוותר

יש בנו עוד כח
לב שנפצע ישוב ויתרפא
אני מבטיח נעבור את הכל
והעולם ממשיך להסתובב
אחרי החשכה האור עולה
ואת תאירי גם כמו כוכב
או נר של חג שזורח
יחד ננצח

